

Paulina Biernacka, Agata Kozera

Jak skutecznie uczyć języków obcych?

JĘZYKI OBCE

Poradnik dla nauczycieli
klas IV - VIII

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Paulina Biernacka, Agata Kozera

Jak skutecznie uczyć języków obcych?

**Poradnik dla nauczycieli
klas IV - VIII**

Autor:
Paulina Biernacka
Agata Kozera

Recenzent:
dr Katarzyna Wójcik

Skład i łamanie:
Piotr Gorzelańczyk

Korekta:
Witold Ostrowski

Wydawca:
Fundacja Ekologiczna Wychowanie i Sztuka „Elementarz”

Elementarz

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

ISBN 978-83-86566-72-3

Katowice 2023

Spis treści

Część I – Paulina Biernacka

Wstęp	6
-------------	---

Umiejętności językowe

8

Umiejętności receptywne	8
Słuchanie ze zrozumieniem	8
Stortyelling	10
Kamishibai	11
Bajki i opowiadania	12
Czytanie ze zrozumieniem	13
Etapy czytania ze zrozumieniem	14
Biblioterapia	16

Umiejętności produktywne

19

Mówienie	19
Opis obrazka	20
Zdobywanie informacji	20
Odgrywanie ról	21
Streszczenie	21
Niekończąca się opowieść	21
Pokaż i powiedz	21
Moje hobby	21
Taboo	22
Kłamca, kłamca!	22
Pisanie	22
Komiks społeczny	24
Swobodne pisanie	25

Planowanie lekcji

37

Egzamin ósmoklasisty

40

Część II – Agata Kozera

Słownictwo i struktury leksykalne, komunikacja	45
Przykładowe scenariusze lekcji języka francuskiego	47
Źródła	86
Bibliografia	87

Część I

Paulina Biernacka

Wstęp

We współczesnym świecie nauka języków obcych jest jedną z najważniejszych umiejętności do opanowania. Jest to niezbędne narzędzie do komunikowania się w coraz bardziej globalnym społeczeństwie. Stanowi także istotną cechę na obecnym rynku pracy, który często wymaga znajomości co najmniej jednego języka obcego. II etap edukacyjny jest kluczowy dla ucznia pod względem budowania stosunku i motywacji do języka obcego. Jest to etap przejściowy pomiędzy wczesnoszkolnym osłuchiwaniami się z językiem a ponadpodstawowym przygotowaniem do egzaminów, po których uczeń zetknie się z realiami na rynku pracy lub w sferze akademickiej. Nauka języka obcego jest skomplikowanym i indywidualnym procesem, dlatego też ważnym jest, aby zapewnić uczniowi ciągłą ekspozycję na język docelowy, zachęcić go do jak najczęstszego użytku w różnych formach. Warto też motywować uczniów oraz dobierać poziom trudności zadań do ich możliwości.

Zgodnie z „Zaleceniami Parlamentu Europejskiego i Rady. Z dnia 18 grudnia 2006 roku w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie” kompetencje są definiowane jako połączenie wiedzy, umiejętności i postaw odpowiednich do sytuacji.

Kompetencje kluczowe to te, których wszystkie osoby potrzebują do samorealizacji i rozwoju osobistego, bycia aktywnym obywatelem, integracji społecznej i zatrudnienia.

W ramach odniesienia ustanowiono osiem kompetencji kluczowych:

- 1) porozumiewanie się w języku ojczystym;
- 2) porozumiewanie się w językach obcych;
- 3) kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne;
- 4) kompetencje informatyczne;
- 5) umiejętność uczenia się;
- 6) kompetencje społeczne i obywatelskie;
- 7) inicjatywność i przedsiębiorczość; oraz
- 8) świadomość i ekspresja kulturalna.

Niniejszy poradnik odnosi się do kompetencji porozumiewania się w językach obcych.

Kształcenie tej kompetencji opiera się w znacznej mierze na tych samych wymiarach umiejętności, co porozumiewanie się w języku ojczystym – na zdolności do rozumienia, wyrażania i interpretowania

pojęć, myśli, uczuć, faktów i opinii w mowie i piśmie (rozumienie ze słuchu, mówienie, czytanie i pisanie) w odpowiednim zakresie kontekstów społecznych i kulturalnych (w edukacji i szkoleniu, pracy, domu i czasie wolnym) w zależności od chęci lub potrzeb danej osoby. Porozumiewanie się w obcych językach wymaga również takich umiejętności, jak mediacja i rozumienie różnic kulturowych.

Stopień opanowania języka przez daną osobę może być różny w przypadku czterech kompetencji językowych (rozumienie ze słuchu, mówienie, czytanie i pisanie) i poszczególnych języków oraz zależny od społecznego i kulturowego kontekstu osobistego, otoczenia oraz potrzeb lub zainteresowań danej osoby.

Kompetencja porozumiewania się w obcych językach wymaga znajomości słownictwa i gramatyki funkcjonalnej oraz świadomości głównych typów interakcji słownej i rejestrów języka. Istotna jest również znajomość konwencji społecznych oraz aspektu kulturowego i zmienności języków. (Opracowanie na podstawie: Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady. Z dnia 18 grudnia 2006 roku w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE).

Struktura poradnika w dużej mierze opiera się na opisie wymienionych kompetencji, czyli: rozumienia ze słuchu, mówienia, czytania, pisanie.

Zostały one omówione w dwóch rozdziałach: „Umiejętności receptywne” i „Umiejętności produktywne”.

Poradnik ten jest podzielony na dwie części. Pierwsza z nich skupia się na umiejętnościach językowych receptywnych i produktywnych, gdzie możemy wykorzystać biblioterapię, Kamishibai, bajki, opowiadania oraz współczesną technologię i zasoby internetowe.

Uwzględniony jest w nim także egzamin ósmoklasisty, który jest obowiązkowy dla każdego ucznia szkoły podstawowej. W drugiej części znajdziemy przykładowe konspekty lekcji do wykorzystania.

Umiejętności językowe

W procesie nauki języka możemy wyróżnić cztery główne sprawności językowe. Dzielą się one na receptywne i produktywne. Umiejętnościami receptywnymi – zwanymi czasami także pasywnymi – nazywamy umiejętność słuchania i czytania. Są to zdolności rozumienia i przetwarzania zdobytych informacji. Produktywnymi umiejętnościami – aktywne – to mówienie i pisanie, w których musimy użyć naszej wiedzy ogólnej i językowej do stworzenia danego tekstu lub wypowiedzi. W naturalnym procesie nauki języka ojczystego pojawiają się one stopniowo. Najpierw dziecko jest eksponowane na dźwięki otaczającego go świata, potem stara się je naśladować i powtarzać usłyszane słowa i zwroty, kreując następnie swoje własne wypowiedzi – ubierając myśli w słowa. W okresie wczesnoszkolnym uczy się łączyć dźwięki z poszczególnymi znakami graficznymi, by stopniowo rozwinąć umiejętność czytania i pisania. Wszystkie cztery są obecne nieustannie przez całe nasze życie, zajmując kluczowe role na różnych poziomach: edukacyjnym, społecznym, w pracy, w rozrywce, w życiu osobistym. (Komorowska 2011:174, 196).

	MOWA	PISMO
sprawności receptywne	słuchanie ze zrozumieniem	czytanie ze zrozumieniem
sprawności produktywne	mówienie	pisanie

Tab. 1 Podział sprawności językowych

Umiejętności receptywne

Zdolnościami receptywnymi nazywamy umiejętności czytania i słuchania ze zrozumieniem. Odbieranie bodźców dźwiękowych i wzrokowych podlega analizie przez ucznia w oparciu o posiadaną wiedzę językową uwzględniającą słownictwo, gramatykę i fonetykę. Jednak do pełnego zrozumienia otrzymanych informacji potrzebujemy także ogólnej wiedzy o świecie i życiu. Każdy z nas posiada indywidualny zakres wiedzy ogólnej, do której odnosimy się słysząc lub widząc dane słowo, zwrot czy wyrażenie. Jest to niezbędny element potrzebny w procesie przetwarzania i weryfikacji otrzymanych informacji. Ważnym zatem jest, aby przy wyborze tekstu, skupić się nie tylko na aspekcie językowym lecz również poziomie wiedzy ogólnej, jaką uczeń w danym wieku posiada. (Harmer, 2005:270).

Słuchanie ze zrozumieniem

Proces słuchania jest pierwszą umiejętnością z jaką ma styczność uczeń podczas nauki czy to języka ojczystego, czy też obcego. Stanowi bardzo ważną funkcję komunikacyjną i informacyjną. Szcze-

gólne znaczenie ma na początku II etapu edukacyjnego, ponieważ tekst czytany jest wprowadzany w dalszej kolejności stopniowo, zwiększając swój poziom w późniejszym etapie nauki. W celu zapewnienia uczniom odpowiedniego przygotowania do interpretacji usłyszanej wypowiedzi należy pamiętać o adekwatnym poziomie słownictwa oraz gramatyki, które pojawia się w tekście. Oczywiście zdarzyć się może, że pojawią się poszczególne wyrazy bądź zwroty, które są nieznane uczniowi i jest to pozytywnym zjawiskiem, gdyż dzięki temu kształcimy umiejętność rozumienia z kontekstu oraz domysłu. Jednakże zbyt duża liczba obcych wyrażen może w pełni zaburzyć proces zrozumienia tekstu.

W życiu codziennym wykorzystujemy umiejętność słuchania w jasno określonych celach. Jest to klucz do komunikacji z drugą osobą, niezbędny przy interakcjach społecznych, edukacyjnych i zawodowych. Jest też podstawową umiejętnością wykorzystywaną podczas codziennej życiowej rutyny i odnajdywaniu się w rzeczywistości – słuchanie nawigacji, by dotrzeć do celu, wiadomości, prognoz pogody czy komunikatów np. w sklepie, na peronie czy przystanku autobusowym. Słuchanie ma także funkcję rozrywkową i relaksacyjną, umożliwia nam cieszenie się muzyką, żartami, ciekawymi historiami i opowiadaniem. I także ten sam, realny kontekst powinny mieć zadania bazujące na słuchaniu ze zrozumieniem. Wykorzystanie autentycznych materiałów, takich jak audycje radiowe, piosenki, fragmenty filmów czy wywiadów z pewnością jest urozmaiceniem dla ucznia oraz bogatym doświadczeniem językowym. Wybór tematu danego materiału lub rodzaj piosenki powinien odpowiadać zainteresowaniom i upodobaniom danej grupy uczniów. Informacje takie możemy uzyskać poprzez przeprowadzenie ankiet, czy głosowania. (Harmer 2005:303).

Przed przystąpieniem do ćwiczeń związanych ze słuchaniem ze zrozumieniem ważne jest to, aby wprowadzić ucznia w kontekst wypowiedzi. Samo pojęcie słuchania wypowiedzi osoby, której się nie widzi i bazowanie tylko na usłyszonym tekście bez mimiki i mowy ciała mówiącego, jest trudne samo w sobie. W środowisku szkolnym nauczyciel musi stworzyć powód, by wysłuchać danej historyjki. Wprowadzenie do słuchania powinno zawierać elementy nakierowujące słuchacza na tematykę danej wypowiedzi, słowa jakie mogą się pojawić bądź są powiązane z danym tematem, ewentualnie strukturą gramatyczną dominującą w nagraniu. Można zastosować tu wiele technik, m.in. :

- Obrazek – nauczyciel nakierowuje myśli uczniów poprzez pokazanie im obrazka. Uczniowie na tej podstawie starają się przewidzieć, z jaką tematyką jest związana "słuchanka", opowiadają o tym, co widzą na obrazku, i jaka sytuacja może mieć na nim miejsce.
- Burza mózgów – nauczyciel może zaprezentować urywek nagrania, mapę lub zestaw słów kluczowych, na podstawie których uczniowie wspólnie debatuje o czym stanowić będzie treść nagrania.
- Słowa-klucze – nauczyciel pokrótce prezentuje uczniom temat nagrania, uczniowie zapisują listę słów-kluczy, które kojarzą im się z podanym tematem.

- Niepasujący wyraz – nauczyciel prezentuje uczniom rząd słów składający się z 4-6 wyrażeń, jeden wyraz nie pasuje do pozostałych, np. kubek – stół – kuchenka – samochód – czajnik. W ten sam sposób można ćwiczyć struktury gramatyczne.

W trakcie słuchania nauczyciel powinien skupić się na tym, aby każdy uczeń zrozumiał tekst. Zazwyczaj zadania ze słuchania na egzaminach są odtwarzane dwukrotnie, jednak jeśli w klasowym środowisku są osoby, które potrzebują odsłuchać nagrania kolejny raz, powinny mieć taką możliwość, można także zatrzymać nagranie lub odtwarzać tylko problematyczną część. Wśród najczęściej pojawiających się form ćwiczeń rozwijających rozumienie ze słuchu możemy wyróżnić:

- Ćwiczenie wielokrotnego wyboru – zadania tego typu mogą rozwinąć umiejętność wyszukiwania konkretnych informacji jak i zrozumienia ogólnego sensu całej wypowiedzi. W takim ćwiczeniu mogą być uwzględnione obrazki, pojedyncze słowa i zdania. Uczeń po przesłuchaniu nagrania z podanych trzech opcji wybiera jedną, właściwą.
- Dobieranie – wyszukiwanie konkretnych informacji w nagraniu i przypisywanie ich danym rozmówcom.
- Uzupełnianie luk – na podstawie informacji zawartych w nagraniu, uczeń uzupełnia informacje w tekście.
- Odpowiadanie na pytania – zadaniem ucznia jest odpowiedzenie na pytania dotyczące odtwarzanego materiału.
- Prawda / fałsz – po przesłuchaniu nagrania uczeń musi zdecydować, czy podane zdanie jest prawdziwe, czy fałszywe. Tego typu zadanie można wykorzystać także przed przystąpieniem do słuchania i dać uczniom możliwość odgadnięcia, które zdania są prawdziwe, a które nie. Uczniowie następnie weryfikują swoje przypuszczenia ze stanem faktycznym.

W trakcie trwania etapu po słuchaniu i po wykonaniu głównych zadań dotyczących nagrania możemy uwzględnić umiejętności produktywne i odnosić się do ogólnego zrozumienia tematyki wysłuchanego tekstu. Przykładowe zadania mogą opierać się na dyskusji, odgrywaniu ról, przygotowaniu streszczenia, napisaniu wiadomości e-mail do osoby z nagrania, itp.

Storytelling

Świetnym sposobem na rozwijanie umiejętności słuchania jest storytelling. Może być to interesujące narzędzie dla uczniów mających problem w tego typu zadaniach. Z pewnością dużą rolę odgrywa atmosfera stwarzana przez nauczyciela, możliwość nawiązania kontaktu wzrokowego, mowa ciała, modulacja głosu. Jest to jedna z najstarszych form przekazywania sobie wiedzy. Taka narracja powinna być ulokowana w osobistym doświadczeniu, lekcjach życiowych, wyrażaniu myśli czy wierzeń. Co więcej jest to również świetny środek na ćwiczenie gramatyki i wprowadzanie np. czasów przeszłych. Opo-

wieści narracyjne są znakomitym medium nie tylko do rozwijania umiejętności słuchania, lecz także innych obszarów językowych. Może być to świetny prekursor do tworzenia swoich własnych opowieści czy rozwijania umiejętności pisania.

Alternatywą dla tradycyjnego storytelling mogą być współczesne TED Talks dostępne za pośrednictwem platformy YouTube. Idea tej formy przekazu opiera się na ustnych opowieściach ludzi, którzy stali się specjalistami w danej dziedzinie lub mają interesujące przeżycia i przemyślenia. Poziom trudności i długość jest zróżnicowana, a gama tematów obejmuje zagadnienia z różnych dziedzin, m.in.: technologię, rozwój osobisty, finanse, karierę, naukę języków, życiowych inspiracji, itp. Wybierając nagranie, należy zwrócić uwagę na szybkość, z jaką opowiadający mówi i słownictwo pojawiające się w wypowiedzi. Powinniśmy bardziej się skupić na zrozumieniu ogólnego sensu niż każdego pojedynczego słowa, gdyż zbyt duża liczba obcych wyrazów może zniechęcić uczniów. Nagrania posiadają także napisy dostępne w kilku językach, jednak z nich powinniśmy korzystać rozważnie. Dobrą praktyką może okazać się odtworzenie nagrania raz bez napisów i, w razie wątpliwości co do niektórych kwestii, odtworzenie ich ponownie – tym razem z napisami. Gotowe pomysły na lekcje w języku angielskim z wykorzystaniem filmików są dostępne <https://ed.ted.com/lessons>. Do każdego filmiku są przygotowane pytania wielokrotnego wyboru oraz informacja, z której możemy dowiedzieć się więcej o prezentowanym temacie. Dostępność języków w filmach jest szeroka, wystarczy wybrać z listy <https://www.ted.com/talks>.

Kamishibai

Kamishibai to kolejny świetny sposób do ćwiczenia słuchania ze zrozumieniem, mówienia oraz do wprowadzania nowego słownictwa. Jest to stary japoński sposób prezentowania opowieści – bardzo kreatywny i angażujący. Do użycia tej techniki potrzebujemy drewnianego lub kartonowego teatrzyku i specjalnych kart obrazkowych, prezentujących daną opowieść. Możemy skorzystać z gotowych do kupienia wzorów lub stworzyć własne materiały. Uczniowie, słuchając opowiadanej przez nauczyciela historii, widzą jednocześnie obraz prezentujący kluczowe elementy historii. *Kamishibai* może składać się już z dwóch kart obrazkowych, co umożliwia w zupełnie nowy sposób prezentację opisu postaci lub wprowadzania słownictwa, struktury dialogu w sklepie, opisywania danego pomieszczenia itp. Technika prezentowania jest stosunkowo prosta, kluczowym w tym procesie jest odpowiednie ułożenie kart. Są one numerowane, co ułatwia segregację. Jest to o tyle ważny proces, że na odwrocie każdej z kart zapisana jest treść dotycząca kolejnego obrazka. Zaczynamy od karty numer 1, na której zazwyczaj widnieje kurtyna budząca atmosferę tajemniczości. Przekładamy kartę numer 1 na koniec teatrzyku. Na odwrocie karty numer 1 widnieje tekst do ilustracji na karcie numer 2. Po przełożeniu karty numer 2 na jej odwrocie znajdziemy treść dotyczącą ilustracji numer na karcie numer 3, itd.

Schemat tworzenia Kamishibai					
Ilustracja	1	2	3	4	5
	Kurtyna	☺	☂	🚢	☎
Tekst odnoszący się do ilustracji.	2	3	4	5	1
	☺	☂	🚢	☎	Kurtyna

Tab. 2. Graficzny schemat Kamishibai

Teatrzyk *Kamishibai* możemy wykorzystać nie tylko przy ćwiczeniu umiejętności słuchania i mówienia, lecz także do nauki i ćwiczenia pisania i gramatyki. Możemy razem z uczniami stworzyć własne *Kamishibai*, pobudzające wyobraźnię uczniów i rozwijające zdolność kreatywnego, twórczego pisania. Przed przystąpieniem do realizacji tego projektu należy pamiętać o ustaleniu najważniejszych wątków historii, biegu zdarzeń, zwrotów, strukturach gramatycznych, zdecydowaniu o liczbie bohaterów i ilustracji do wykonania. Wszystkie założenia i ustalenia możemy spisać na kartce w postaci słów kluczowych. Przy wykorzystaniu *Kamishibai* jako sposobu ćwiczenia pisania należy pamiętać o kilku głównych cechach charakterystycznych dla utworu. Gotową pracę uczniowie mogą zaprezentować przed resztą grupy lub przed młodszymi klasami.

Zasady tworzenia Kamishibai

- Wielkość ilustracji powinna być dopasowana do wielkości teatrzyku.
- Treść opowiadania prezentowana na obrazkach jest symboliczna i metaforyczna.
- Główne postacie i miejsca mają ustalone cechy wyglądu.
- Kamishibai powinno zawierać od 2 do 10 ilustracji.
- Pierwszą ilustracją jest zawsze kurtyna.

Bajki i opowiadania

Od najmłodszych lat uczniowie mają kontakt z literaturą dziecięcą. Wielu rodziców oraz wychowawców przedszkolnych decyduje się na wprowadzenie chwili z książką do codziennej rutyny dziecka. Nasi uczniowie są zatem zaznajomieni z konstrukcją i formą bajek. Wykorzystanie ich na lekcjach języka obcego może przynieść wielowymiarowe korzyści. Bajki są bowiem bogatym źródłem językowym i stwarzają świetną okazję do ćwiczenia wszystkich umiejętności językowych. Za pomocą bajek i opowiadań uczniowie mają możliwość osłuchiwania się z językiem obcym, poznawaniem nowego słownictwa, struktur gramatycznych oraz rozumieniem dłuższych wypowiedzi. Ekspozycja na tak bogate językowo dzieło może przynieść zatem długoterminowe korzyści w procesie nauki języka obcego. Dobór odpowiedniej bajki powinien być uwarunkowany poziomem zaawansowania uczniów oraz ich zainteresowaniami. Bajki i opowiadania mają duży wpływ na rozwój intelektualny dzieci, prezentują także formę komunikacji oraz sposoby wyrażania swoich opinii. W zależności od oczekiwanego rezultatu

nauczyciel decyduje o tym, na jakiej umiejętności uczniowie skupią się najbardziej. Przygotowując zadania, powinien również rozważyć poziom językowy klasy. Poniżej kilka propozycji zadań:

- Czytanie bajek może odbywać się w fragmentami lub być częścią uzupełniającego zadania domowego. W zależności od wybranego utworu i jego długości możemy przeprowadzić w klasie głośne czytanie, czytanie z podziałem na role oraz ciche czytanie we własnym tempie. Zadania, które przygotujemy dla uczniów, mogą przybierać formę poleceń egzaminacyjnych i opierać się na typie zadań prawda / fałsz, wielokrotnego wyboru lub otwartych odpowiedzi na pytania.
- Chcąc ćwiczyć umiejętność pisania, możemy podać uczniom bajkę bez podanego zakończenia, zadaniem ucznia będzie dopisanie swojej własnej wersji zakończenia. Kolejnym zadaniem może być napisanie w kilku zdaniach, co podoba się uczniowi najbardziej w danej pozycji. Uczniowie mogą także wspólnie stworzyć mapę wydarzeń, która będzie zawierała kluczowe informacje i zwroty na temat bajki. Praca może mieć formę plakatu, zawierać rysunki uczniów i kilkuzdaniowe streszczenie przedstawionego momentu. Uczniowie mogą także napisać wiadomość do wybranej postaci z bajki, w której przekażą im dobrą radę, odpowiedź na pytania, z jakimi zmagają się bohater, itp.
- Uczniowie mogą rozwijać umiejętność mówienia poprzez odgrywanie ról postaci z bajek, lub przygotować teatrzyk.
- Do słuchania możemy wykorzystać materiały wideo lub audiobooki i zestaw obrazków, zadaniem ucznia będzie ponumerowanie lub ułożenie obrazków zgodnie z kolejnością zdarzeń. Możemy także zaprezentować listę słów i poprosić uczniów o zaznaczenie tych, które słyszą. Można również przygotować dedykowane bajką zadania egzaminacyjne.

Czytanie ze zrozumieniem

Czytanie jest kolejną umiejętnością receptywną. Uczniowie nie opierają się jednak na zmyśle słuchu i wychwyceniu różnic fonetycznych, lecz wykorzystują zmysł wzroku, by poddać analizie graficzny zapis językowy. W codziennym użyciu czytanie stanowi wielowymiarową umiejętność, począwszy od czytania ulotki na opakowaniu płatków śniadaniowych, przez przeglądanie platform social media i czytaniu wpisów naszych znajomych, aż po czytanie książki w domowym zaciszu. Pomimo tego, że czytanie wydaje się być jedną umiejętnością, inaczej przeczytamy e-mail z reklamą danego produktu, a inaczej list z banku. Dlatego też możemy tę umiejętność podzielić na dwie kluczowe techniki:

- Ogólne rozumienie tekstu (ang. skimming) – forma szybkiego czytania, w celu wyodrębnienia głównej myśli i tematu.
- Wychwycenie konkretnej informacji z tekstu (ang. scanning) – czytanie dla zdobycia szczegółowej informacji, takiej jak: imię, data, miejsce spotkania, numer telefonu, itp.
- Wyrazy-klucze – technika, w której uczeń wydobywa z tekstu słowa, bez których rozumienie tekstu byłoby niemożliwe. Alternatywą jest stworzenie różny wyrazów jako prekursora do ćwiczenia synonimów i skojarzeń.

- Kolorowanie zdań głównych i pobocznych – technika ta polega na zaznaczaniu kolorowym makazem zdań, które zawierają najważniejsze informacje oraz innym kolorem zdań, które niosą mniej ważne informacje. Kolorowanie zdań można także wykorzystać do zadania z pytaniami otwartymi, typu prawda/fałsz, aby zaznaczyć fragment tekstu, który zawiera odpowiedź.

Zadania związane z czytaniem ze zrozumieniem powinny wymagać zapoznania się z tekstem oraz wykorzystywać inne sprawności językowe, takie jak mówienie czy pisanie. Podczas czytania uczeń pracuje samodzielnie i w swoim własnym tempie analizuje podany tekst. Może wrócić do problematycznych kwestii, podkreślać kluczowe fragmenty i poprzez analizę dokonać wyboru odpowiedzi. Dobrą praktyką jest także „wyławianie” z tekstu obcych słów i zwrotów, notowanie ich znaczenia na podstawie kontekstu i późniejsza weryfikacja ich w słowniku. Można także dla tego celu założyć oddzielny zeszyt lub stworzyć „vocabulary box”. Należy jednak przed przystąpieniem do zadania odpowiednio przygotować uczniów, aby ich znajomość słownictwa i struktur gramatycznych odpowiadała danemu tekstowi.

Wybierając tekst dla uczniów należy pamiętać, aby uwzględniał on cele, które są założone w podstawie programowej, zainteresowania uczniów oraz poziom trudności. Tekst nie może znacznie odbiegać od poziomu zaawansowania uczniów. Wyjątek stanowią tu zadania, które wymagają od ucznia zaszeregowania wiadomości do danej grupy. Dobierać teksty należy w taki sposób, aby nieznajomość niektórych słów czy struktur językowych nie uniemożliwia globalnego zrozumienia treści. (Komorowska 2011: 188-190).

W celu wprowadzenia ucznia w tematykę danego tekstu można zastosować technikę rozmowy na podstawie obrazka odpowiadającego danemu tekstowi lub tematowi, do którego odnosi się tekst. Może się to odbyć na takiej samej zasadzie, jak w przypadku słuchania ze zrozumieniem – burzy mózgów, zagadek leksykalno-gramatycznych, przewidywania, listy słów kojarzących się z danym tematem. Możemy odtworzyć także nagranie z dźwiękiem towarzyszącym danej sytuacji, np. tekst opowiada o podróżach – prezentujemy uczniom dźwięki samochodu, pociągu, samolotu i wspólnie odgadujemy tematykę tekstu.

Forma zadania, jakie stawiamy uczniowi, powinna wymagać od niego użycia tekstu. W pierwszej kolejności ukierunkowujemy ucznia na globalne zrozumienie tekstu i jego ogólny sens (skimming), dopiero potem na zrozumienie szczegółów (skanning). Nie stawiamy przed uczniem innych równoległych zadań, ponieważ efektem ma być zrozumienie tekstu.

Etapy czytania ze zrozumieniem

W czytaniu ze zrozumieniem uwzględniamy trzy etapy: ćwiczenia poprzedzające, ćwiczenia następujące w trakcie czytania tekstu i sprawdzenia jego zrozumienia, wreszcie ćwiczenia łączące czytanie z innymi sprawnościami językowymi.

Etap poprzedzający czytanie (ang. pre-reading) ma na celu przygotowanie ucznia do zapoznania się z tekstem poprzez aktywowanie jego wiedzy na temat czytania. Przykładowe ćwiczenia, które można wykorzystać to:

- dyskusja na temat, do którego odnosi się tekst,
- odgadywanie tematu na podstawie wyrazów – nauczyciel wypisuje na tablicy 5, 6 wyrazów z tekstu, zadaniem uczniów jest odgadnięcie jakiego tematu on dotyczy,
- odgadywanie tematu na podstawie obrazka – nauczyciel prezentuje uczniom zdjęcie lub obrazek odnoszący się do tekstu, zadaniem uczniów jest odgadnięcie tematu tekstu,
- pictionary – nauczyciel wybiera z tekstu kilka kluczowych wyrazów, uczniowie zostają podzieleni na dwie grupy. Z każdej grupy w tym samym czasie przychodzi reprezentant. Nauczyciel zapoznaje ich z danym wyrazem, który trzeba za pomocą obrazka przedstawić na tablicy, nie mogą być użyte wyrazy pomocnicze, numery, dźwięki, itp. Grupy starają się odgadnąć dane słowo, zdobywając punkt dla swojej drużyny.
- burza mózgów – nauczyciel zapisuje na tablicy temat tekstu, uczniowie dzielą się z pozostałymi swoją wiedzą na jego temat.

Etap trwający w trakcie czytania (ang. while-reading) ma na celu zrozumienie czytanego tekstu i wydobycia z niego informacji. Aby pomóc uczniom w tym procesie, można wykorzystać następujące ćwiczenia:

- identyfikowanie tematu – uczniowie podkreślają główną myśl autora w każdym paragrafie tekstu,
- kodowanie tekstu – uczniowie stawiają pytania przy fragmencie, którego nie rozumieją i wykrzykniki przy informacji, która ich zaskoczyła.

Etap trwający po czytaniu (ang. post-reading) odgrywa kluczową rolę, ponieważ pomaga uczniom zastosować zdobytą wiedzę oraz stwarza możliwość do użycia języka w kreatywny sposób. Ta część uwzględnia także wykorzystanie pozostałych umiejętności językowych – czytania, słuchania i pisania.

Można tu wykorzystać następujące ćwiczenia:

- kreatywne pisanie – uczniowie wybierają z tekstu 10-15 słów. Uczniowie następnie piszą historyjkę, która zawiera te słowa,
- otwarta dyskusja - nauczyciel zadaje uczniom pytania otwarte odnoszące się do tekstu, uczniowie odpowiadają na nie argumentując swoją odpowiedź,
- Quiz dla kolegów z klasy – uczniowie dzielą się na grupy i przygotowują 4 pytania dla kolegów z klasy odnoszące się do tekstu. Następnie zadają te pytania innym grupą,
- kolaż – nauczyciel prezentuje uczniom kolaż zawierający obrazki odnoszące się do tekstu i informacji w nim zawartych wyjaśniając w jaki sposób połączył obraz z tekstem. Uczniowie następnie

mogą wykonać swój własny kolaż za pomocą strony internetowej <https://www.photocollage.com/>,

- wskazywanie cech charakteru – jeśli dany tekst zawiera jakąś postać uczniowie mogą dokonać jej charakteryzacji i określić jej cechy charakteru,
- pytanie do autora – uczniowie wspólnie przygotowują listę pytań jakie chcieliby zadać autorowi tekstu,
- własne zakończenie – uczniowie piszą swoje własne zakończenie do danej historii, które ma być zabawne / straszne / śmieszne / pouczające / nudne / nieprzewidywalne.

Biblioterapia

W celu urozmaicenia lekcji do ćwiczenia słuchania i czytania możemy wykorzystać biblioterapię – czyli pracę z książką. W dzisiejszej dobie internetu i szybko rozwijającej się technologii coraz rzadziej sięgamy po tradycyjną, papierową książkę jako formę rozrywki.

Biblioterapia jest niczym innym jak zamierzonym i planowanym oddziaływaniem na wybraną jednostkę bądź grupę przy użyciu specjalnie wyselekcjonowanego utworu literackiego, z pomocą którego przeprowadzamy działania wychowawcze lub terapeutyczne. Istotne zatem jest dobranie odpowiedniego dzieła dla danej grupy lub osoby. Należy zastanowić się, jaki jest nasz cel, z jakim problemem chcemy sobie poradzić, jaką sytuację chcemy wyklarować, naprawić, jakie potrzeby mają nasi uczniowie, z czym obecnie mają trudności, co jest źródłem ich niepokoju, itp.

Możemy wyróżnić cztery główne cele biblioterapii i należą do nich:

- rewalidacyjny – który jest skierowany do uczniów z trudnościami intelektualnymi;
- resocjalizacyjny – wykorzystywany np. przy treningu umiejętności społecznych, który pomaga uczniom dostosować się społecznie;
- profilaktyczny – uczący dzieci o emocjach i o tym jak sobie radzić w trudnych sytuacjach;
- ogólnorozwojowy – dostosowany do potrzeb dziecka na danym etapie rozwojowym.

Decydując się na użycie opowieści o charakterze interpersonalnym, należy zwrócić szczególną uwagę na to, aby podczas sesji biblioterapeutycznej stworzyć przyjazną i bezpieczną atmosferę dla dziecka. Dzięki temu możemy skupić się na komunikacji w grupie, nauce rozwiązywania konfliktów obecnych lub przyszłych, umożliwienie dzieciom odgrywanie różnych ról społecznych, wcielanie się w różne postaci, odgrywanie emocji towarzyszących danemu wydarzeniu. Uczniowie będą także mieli niepowtarzalną okazję do zyskania umiejętności wyrażania swoich przeżyć, odczytywania emocji innych oraz ich zaakceptowania, poszanowaniu i dostrzegania potrzeb emocjonalnych własnych oraz innych, jak również wyciągnięcia wniosków i nauki z danej historii. Możemy wyróżnić cztery etapy biblioterapii:

identyfikacja, która pozwala uczniowi identyfikować się z tekstem; katharsis – skupienie się na „uwolnieniu” emocji postaci; wgląd czyli wytworzenie więzi pomiędzy czytelnikiem a tekstem; uniwersalizacja, w którym uczeń uświadamia sobie, że ludzie na całym świecie mają podobne problemy. (Elsenman 2016:11)

Poza terapeutycznymi walorami biblioterapii systematyczna ekspozycja ucznia na tekst pisany używany na lekcji języka obcego, może pomóc uczniom rozwijać swoje kompetencje w zakresie czytania, mówienia, słuchania i pisania. Otwiera to także możliwości do wprowadzenia kontekstu kulturowego poprzez użycie autentycznych tekstów.

Uczniowie charakteryzują się krótkim czasem skupienia uwagi oraz niezwykłą energią. Ciekawa książka pozwoli nam także wyciszyć grupę, ćwiczyć pamięć i koncentrację dziecka oraz rozwijać samodzielne myślenie w języku obcym, jak i doskonalić zasady i struktury językowe. Oczywiście jest to wspaniały sposób na zaprezentowanie nowego słownictwa oraz utrwalanie wcześniej poznanego materiału. Wśród polecanej bibliografii można znaleźć wiele elementów i pozycji, które zawierają ciekawe opowieści, a także zabawne ilustracje skupiające uwagę uczniów.

W procesie biblioterapii bardzo ważne jest to, aby pochylić się nad samym sobą, nad emocjami które nam towarzyszą, towarzyszyły bądź ewentualnie wczuć się w rolę przedstawionej postaci. Istotna jest również dyskusja, dochodzenie do wspólnych wniosków, wyrażenie opinii, obaw bądź własnych przeżyć.

Wybierając książkę warto skupić się na potrzebach i problemach uczniów. Kilka propozycji, które mogą być wykorzystane to :

- The Family Book autorstwa Todd Parr,
- The Way I Feel autorstwa Janan Cain,
- A Boy and a Bear autorstwa Lori Lite,
- The Invisible String autorstwa Patrice Karst,
- Little Mouse’s Big Book of Fears autorstwa Emily Gravett.

Wśród najwyżej cenionych pozycji znajdują się seria książeczek autorstwa *Anne Elizabeth Dewdney*, które opowiadają o przygodach małej Lamy np.:

- *Llama Llama Holiday Drama*
- *Llama Llama Misses Mama*
- *Llama Llama Red Pajama*
- *Llama Llama Time To Share*

- *Llama Llama Gram and Grandpa*
- *Llama Llama Easter Egg*
- *Llama Llama I Love You*
- *Llama Llama Jingle Bells*
- *Llama Llama Trick or Treat*
- *Llama Llama Birthday Party!*
- *Llama Llama Gives Thanks*
- *Llama Llama Loves to Read*

Umiejętności produktywne

Mówienie

Umiejętność mówienia jest jedną z najistotniejszych sprawności komunikowania się, dlatego też dla wielu uczących się języka obcego staje się skalą oceniania swoich własnych kompetencji językowych. Jednakże mówienie w języku obcym jest nie lada wyzwaniem dla każdego, wymaga bowiem użycia szerokiego zakresu wiedzy językowej i ogólnej oraz umiejętności szybkiego reagowania. Dochodzi do tego także wymowa i tworzenie obco brzmiących dźwięków. Biorąc pod uwagę wszystkie powyższe warunki, umiejętność mówienia, staje się jedną z trudniejszych umiejętności do opanowania. Zważywszy dodatkowo, że odbywa się w czasie rzeczywistym i jest poniekąd publicznym wystąpieniem, wszelkiego rodzaju popełniane błędy mogą być powodem dyskusji i przykrych komentarzy ze strony kolegów i koleżanek z klasy. Ważnym jest zatem, aby zwrócić szczególną uwagę na atmosferę panującą w klasie i eliminować przykre sytuacje. W celu zapewnienia uczniom poczucia bezpieczeństwa i akceptacji można odtworzyć film lub nagranie innych osób posługujących się obcym dla siebie językiem. Wykaże to, iż mimo odmiennego akcentu, ich wypowiedź jest nadal zrozumiała i treść została przekazana. W atmosferze kpin i docinek rówieśników nikt nie będzie miał odwagi, by wypowiedzieć się w języku obcym, co może rzutować na dalszą naukę. Co więcej, tego rodzaju upokorzenie może się trwale odbić na psychice ucznia, a wywołując traumy związane z wystąpieniami publicznymi lub wyrażaniem siebie nawet w języku ojczystym. Sytuacje, w których uczniowie są negatywnie oceniani przez innych, należy szybko i skutecznie eliminować oraz otoczyć ucznia pełnym wsparciem i akceptacją. Warto pokazać uczniom, że nie są jedynymi osobami, które uczą się języka obcego i że jest to długotrwały proces. Należy pamiętać, że sprawność mówienia powinna być poprzedzona ćwiczeniami przypominającymi wyrazy i struktury językowe, z których uczeń będzie budował wypowiedź. Warto także praktykę rozpocząć od podania wzoru, a następnie przechodzimy do wypowiedzi swobodnych uczniów. Ważnym jest w procesie nauki stopniowanie trudności danych wypowiedzi – zaczynamy od prostych jednozdaniowych struktur do coraz dłuższych – wielozdaniowych. W tym celu możemy wykorzystać różne pomoce dydaktyczne oraz symulowanie sytuacji, które są bliskie uczniowi, związane z jego zainteresowaniami, zabawne czy fantastyczne. Dobrą praktyką jest łączenie sprawności językowych ze sobą, po serii ćwiczeń w mówieniu możemy wykonać ćwiczenia czytaniu, słuchaniu, pisaniu.

Poczucie zaufania zbudowane na zajęciach należy także podtrzymywać w trakcie poprawiania błędów. Możemy je podzielić na dwie kategorie: błędy zakłócające przekaz oraz błędy niezakłócające przekazu. Błędy zakłócające przekaz należy poprawiać od razu po ich wystąpieniu przez naprowadzenie ucznia

na użycie poprawnej struktury w swojej wypowiedzi. Natomiast błędy, które nie zakłócają przekazu możemy poprawić po skończonej wypowiedzi – zbyt częste przerywanie uczniowi zdekcentruje go i sprawi, że „zgubi” wątek lub zbyt często będzie analizował każde kolejne słowo, co może zaburzyć całą wypowiedź. Ważnym jest to, aby ograniczyć lęk przed mówieniem, nawet kosztem pewnej niepoprawności językowej. Należy wyraźnie rozgraniczyć ćwiczenia płynnościowe od poprawnościowych. W płynnościowych nagradzamy sam fakt mówienia, natomiast w poprawnościowych nagradzamy brak błędów. (Komorowska, 2001:197).

Ze względu na fakt, iż umiejętność mówienia jest sposobem komunikowania się najczęściej w określonym celu, taki sam cel powinny mieć zadania wykonywane na lekcjach. Przed wykonaniem zadania możemy uczniom podać określony wzór, z którego mogą skorzystać i zostawić im chwilę czasu na zastanowienie się nad tym, co chcą powiedzieć. Wśród zadań dedykowanych umiejętności mówienia możemy wyróżnić:

Opis obrazka

Jest to jedno z podstawowych ćwiczeń, które może przybierać różne formy. Najbardziej podstawową i dobrze znaną jest opowiedzenie przez ucznia, co widzi na danym obrazku, jakie znajdują się tam osoby czy przedmioty, jak wyglądają, jak są ubrane, co robią, gdzie są, jakie emocje odczytujemy z ich twarzy, itp. Dzięki tej metodzie możemy ćwiczyć bieżący materiał, a ze względu na powszechną dostępność wielu grafik, z powodzeniem możemy podługiwać się nim podczas nauki zdalnej.

Kolejnym zadaniem z wykorzystaniem obrazka, jako głównej pomocy dydaktycznej, jest znajdowanie różnic. Uczniowie pracują w parach i otrzymują zestaw dwóch obrazków różniących się drobnymi detalami. Uczeń A nie widzi obrazka ucznia B oraz uczeń B nie widzi obrazka ucznia A. Ich zadaniem jest opisywać obrazek i zadawać pytania tak, aby odnaleźć szczegóły, którymi różnią się te dwa obrazki.

Zdobywanie informacji

W tym ćwiczeniu mamy możliwość wykorzystania prostego kwestionariusza osobowego z pytaniami np. o plany wakacyjne, o poprzednie wakacje, ulubione rzeczy, członków rodziny, zainteresowania i upodobania i inne, w zależności od ćwiczonych struktur gramatyczno – leksykalnych i tematyki słownictwa. Możemy wykorzystać grę „20 pytań” do kolegów i koleżanek z klasy. Uczniowie, wędrując po klasie, przeprowadzają rozmowę z rówieśnikami celem zdobycia określonych informacji. Możemy także zaaranżować rozmowę, przekazując uczniom arkusz, na którym będą podane tylko wybrane informacje. Ich towarzysz będzie miał arkusz z owymi brakującymi informacjami. Zadaniem ucznia będzie dopytać o brakujące informacje np. godzinę odjazdu pociągu, miejsce wycieczki, itp.

Odgrywanie ról

Uczniowie przeprowadzają ze sobą dialog, wcielając się w różne role, np.: sprzedawca – klient, rodzic – dziecko, sławna osoba – dziennikarz. Nauczyciel może uprzednio wypisać na tablicy ramy takiego dialogu, które będą zawierać zwroty wymagane w danej sytuacji.

Streszczenie

Wskazane jest to, aby do przygotowania streszczenia uczniowie mieli więcej czasu na przygotowanie się, może być ono traktowane jako praca domowa. Ich zadaniem jest streszczenie w kilku zdaniach swojej ulubionej książki, filmu lub gry. To ćwiczenie może też posłużyć jako praca projektowa, w której uczniowie przy pomocy plakatów, zdjęć głównych bohaterów lub prezentacji multimedialnej wspomagają swoją wypowiedź.

Niekończąca się opowieść

Przy tym zadaniu uczniowie pracują w małych grupach lub parach. Rozpoczynają swoją opowieść od zwrotu lub zdania podanego przez nauczyciela i dokładają do niego swoją cegiełkę, tak aby powstała jedna opowieść. Przydatną pomocą dydaktyczną są *Story Cubes* – kostki obrazkowe, które zawierają różne motywy. Uczniowie rzucają kostką lub kostkami (w zależności od zaawansowania grupy) i umieszczają w swojej części opowieści wylosowany motyw. Zamiast kostek możemy się posłużyć karteczkami z poznanymi wcześniej wyrazami lub obrazkami, które pokierują opowieścią.

Pokaż i powiedz

Jest to forma prezentacji prowadzonej przez ucznia. Na wybrane zajęcia każdy z uczniów lub pojedyncze osoby (w zależności od liczebności grupy) przynosi z domu przedmiot, który ma dla niego ważne znaczenie, np. pamiątka z wakacji, medal, ulubiona zabawka, itp. Opowiada o tym, co to jest, skąd to ma i jaka historia wiąże się z danym przedmiotem. W celu ośmielenia uczniów z tym zadaniem nauczyciel może być pierwszą osobą, która zaprezentuje swój przedmiot. To zadanie może także przybrać formę Reklamy. Nauczyciel przygotowuje dla klasy kosz z produktami codziennego użytku, np. łyżeczka, szczoteczka do zębów, długopis itp. Uczniowie zostają podzieleni na grupy 3-4 osobowe i losują po jednym przedmiocie. Zadaniem grupy jest przygotowanie reklamy danego obiektu i zaprezentowanie go przed resztą klasy.

Moje hobby

Ćwiczenie, które może zostać poprzedzone przygotowaniem w domu. Uczniowie wybierają obiekt swoich zainteresowań – hobby, ulubiona gra, aktywność fizyczna, itp. Przygotowują wypowiedź na temat swoich zainteresowań, mogą wspomagać się wcześniej przygotowanymi plakatami, zdjęciami, ulotkami itp.

Taboo

Popularna gra, którą można zakupić lub stworzyć własną jej wersję, dostosowaną do zakresu ćwiczonego słownictwa. Uczniowie dzielą się na dwie drużyny, jeden uczeń losuje kartę. Na karcie znajduje się słowo klucz, uczeń musi naprowadzić swoją drużynę do odgadnięcia tego słowa, jednakże na karcie są także zawarte słowa zakazane, których nie można użyć, np. słowo klucz – zebra, słowa zakazane – zwierzę, czarny, biały. Zadaniem drużyny przeciwnej jest pilnowanie, czy osoba opisująca słowo klucz, przestrzega zasad (nie można zaśpiewać lub zanucić tego słowa, użyć liczby mnogiej, gestykulować). Poziom trudności gry można dowolnie modyfikować i dostosować do potrzeb grupy poprzez zwiększenie lub zmniejszenie listy zakazanych słów lub dodanie limitu czasowego na odgadnięcie słowa.

Kłamca, kłamca!

Prosimy uczniów, aby przygotowali na swój temat trzy zdania, dwa z nich są prawdziwe, zaś jedno z nich musi być całkiem zmyślane. To ćwiczenie świetnie sprawdza się przy ćwiczeniu czasów przeszłych, gdzie uczniowie opowiadają pokrótce swoje trzy historie z życia. Prezentują je przed resztą klasy, tak aby zmylić ich co do tego, które jest prawdziwe, a które fałszywe. Zadaniem reszty jest odgadnięcie, które zdanie było fałszywe. Można przeprowadzić to w formie głosowania na tablicy na zdanie 1., 2. lub 3.

Pisanie

Umiejętność pisania jest bardzo trudna dla ludzi bez względu na to, czy jest to język ojczysty, czy język obcy, którego się uczą. Jednym z aspektów utrudniających pisanie są związane z nim aspekty psychologiczne. Podczas rozmowy ludzie mogą polegać na swoich rozmówcach, poprosić o wyjaśnienie i informację zwrotną, wspomagać się mową ciała, mimiką i modulacją głosu lub używaniem prostego języka, czyli używaniem cech, których nie ma podczas pisania. Piszący w procesie pisania pracuje sam bez możliwości współpracy z odbiorcą.

Pisanie uniemożliwia powtórzenie czegoś lub podanie więcej szczegółów, jeśli osoba, której dedykujemy nasze myśli, nie rozumie nas, ponieważ pisanie nie odbywa się w czasie rzeczywistym. Czasami mówca nie jest w stanie wychwycić naszych błędów gramatycznych, które są wyraźnie widoczne w tekście pisanym. Jeszcze jedna przeszkoda ma charakter poznawczy. Zarówno pisanie, jak i mówienie związane są z procesem przekazywania pewnych informacji, ale umiejętność mówienia rozwijana jest od wczesnych lat naszego życia i wykorzystywana w życiu codziennym. Z drugiej strony pisanie to umiejętność, której należy się nauczyć poprzez proces nauczania. Struktury językowe używane w tekstach mówionych są bardzo rzadko lub wcale używane w piśmie, co przyczynia się do trudności pisania, ale w piśmie odgrywają one jedną z najważniejszych ról. (Arndt 1991:1).

Dzieci uczą się pisania w swoim języku ojczystym, kiedy mają wysoko rozwiniętą znajomość języka mówionego, odpowiadającą ich potrzebom. Umiejętność pisania jest dla nich zupełnie nowa, a jej rozwijanie zajmuje dużo czasu. Lekcje w szkole, w trakcie których wymagane jest robienie notatek, mogą przyczynić się do rozwoju tej umiejętności. Na początku nauka pisania jest trudna dla większości uczniów ze względu na skomplikowany charakter zadania i niską wartość pisania w społeczeństwie. Dla tych, którzy uczą się głównie poprzez czytanie, pisanie byłoby swego rodzaju wsparciem w nauce nowych przedmiotów językowych. Oczywiście nie są biegli w pisaniu w swoim ojczystym języku, ale znają już pewne struktury, które pomagają w tworzeniu tekstów pisanych. Umiejętność ta nie zawsze jednak może być przeniesiona na naukę języka obcego. Może się zdarzyć, że uczniowie, którym nie udało się pisać w języku ojczystym, będą teraz zniechęceni i negatywnie nastawieni do perspektywy rozwijania umiejętności pisania w drugim języku.

Innym problemem związanym z wprowadzeniem pisania do klasy średnio zaawansowanych może być dojrzałość uczniów, która sprawia, że chcą oni wyrażać swoje myśli w zrozumiałym sposób, ale ilość języka, jakim mogą się posługiwać, uniemożliwia im stworzenie znaczącego tekstu pisanego. Aby rozwiązać ten problem, nauczyciel powinien wprowadzić czynności pisarskie, które równoważą jego potrzeby językowe i zaspokajają je na poziomie intelektualnym. (Byrne 1991:5).

Nauka pisania ma wiele zalet nie tylko na poziomie językowym, ale także edukacyjnym. Ponieważ każdy jest wyjątkowy, potrzeby uczniów mogą być bardzo różne i wielu z nich może się wstydzić podczas występów publiczno-ustnych. Dla nich zadania zawierające pisanie będą okazją do wykazania się swoją wiedzą w poczuciu bezpieczeństwa. Daje im też jasny obraz postępów, co jest niezbędne z punktu widzenia psychologicznych potrzeb uczniów.

Pisanie daje możliwość korzystania z więcej niż jednego medium, co sprawia, że nauka języka obcego jest bardziej efektywna. Czytanie, pisanie, słuchanie i mówienie nie istnieją niezależnie, ale są ze sobą powiązane, co oznacza, że doskonalenie jednej umiejętności, będzie skutkowało doskonaleniem innych. (Byrne 1988:6).

Pisanie i mówienie to umiejętności produktywne, ale jest między nimi wiele różnic. Porównanie tych dwóch umiejętności może pomóc w zrozumieniu trudności, na jakie napotykają ludzie podczas pisania. Pisanie i mówienie różnią się kilkoma podstawowymi elementami. Najbardziej charakterystyczną cechą pisma jest trwałość. Czytanie może odbywać się w dowolnym czasie, miejscu i szybkości i tyle razy, ile czytający sobie życzy. Z kolei mówienie odbywa się w kontekście i jest umiejscowione w czasie rzeczywistym. Inną cechą pisania jest jednoznaczność. Pismo tworzy swój własny kontekst, więc niczego nie może pominąć pisarz i dodać czytający. Pisanie jest również bardziej skondensowane niż

mówienie, co oznacza, że informacje są przekazywane za pomocą mniejszej liczby słów niż podczas mówienia. Mówienie daje natychmiastową informację zwrotną, ponieważ można nawiązać interakcję między mówcą a słuchaczem. (Ur, 1996:159, 160, 161).

Umiejętność pisania można rozumieć na dwa sposoby: z jednej strony jest to proces posługiwania się symbolami, takimi jak litery alfabetu, które odnoszą się do dźwięków wydawanych podczas mówienia – te litery muszą być zorganizowane w sposób, który tworzy słowo, a słowa muszą być zorganizowane w zdania; z drugiej zaś strony pisanie jest procesem przekazywania wiadomości, ponieważ tłumaczymy nasze myśli na symbole, aby komunikować się z czytelnikiem, który nie jest obecny podczas tego procesu. Rodzaj tworzonego przez nas tekstu zależy od osoby, do której kierujemy wiadomość, więc odbiorca określa gatunek tekstu, który może być osobisty, jak listy do przyjaciół i członków rodziny lub oficjalny – pisany w celu komunikowania się z urzędnikami. (Byrne, 1988:1, 2).

W prawdziwym życiu ludzie komunikują się ze sobą za pomocą pocztówek, listów i e-maili. I taką formę mają również zadania egzaminacyjne. W części przeznaczony na wypowiedź pisemną możemy spotkać się z notatką, e-mailem, ogłoszeniem, zaproszeniem i wpisem na blogu.

Na lekcjach nauczyciel może także wprowadzić „twórcze pisanie” i wykorzystać je, aby zachęcić uczniów do aktywnego udziału w zajęciach. Zajęcia będące częścią kreatywnego / twórczego pisania dają uczniom poczucie dumy po zakończeniu zadania. Pisanie poezji, opowiadań i sztuk teatralnych angażuje uczniów i skłania do używania odpowiedniego języka bardziej niż rutynowe zadania. Uczniowie poproszeni o napisanie historii związanej z ich własnym doświadczeniem lub otoczeniem mają dużą motywację, by dołożyć wszelkich starań i przekazać tę historię w zrozumiałym sposób. Wskazane byłoby, gdyby nauczyciel zapewnił im czytelników. Ich prace można wyeksponować na szkolnych tablicach ogłoszeniowych, wydrukować w szkolnych czasopismach lub rozprzestrzenić wśród uczniów, przyjaciół i rodziców w formie ulotki. Prace uczniów można również udostępniać w różnych szkołach za pośrednictwem internetu i zgodą uczniów.

Komiks społeczny

Zadanie, które łączy ze sobą umiejętność pisania i sytuacje z życia codziennego to komiks społeczny. Możemy go wykorzystać do przećwiczenia dialogów zawierających:

- przedstawianie siebie i innych (imię, wiek, miejsce zamieszkania),
- pytanie o dane osobowe,
- pytanie i udzielanie odpowiedzi odnośnie narodowości,
- rozmowa na temat preferencji żywieniowych, ulubionych kolorów, sportów, pór roku,

- rozmowa w sklepie, restauracji, szkole, wycieczce, prośenie o wskazanie drogi, pytanie o godzinę odjazdu pociągu, składanie gratulacji,
- opisywanie umiejętności swoich i innych,
- opis cech osób i zwierząt,
- opis wyglądu zewnętrznego osób i zwierząt.

Grafiki wykorzystane do stworzenia komiksu społecznego mogą być w pełni wykonane przez uczniów, z zapisanymi pytaniami i odpowiedziami w okienkach dialogowych. Można także skorzystać z materiałów odnawialnych, starych gazet, prac dzieci z młodszych klas, itp. Strona internetowa, która pomoże nam w przygotowaniu własnego komiksu to <https://www.storyboardthat.com/pl/komiks-kreator>.

Uczniowie mogą pracować indywidualnie, w parach lub grupach nad stworzeniem swojego własnego dialogu. Efektem końcowym może być prezentacja swojej pracy przed klasą.

Jedną z technik przygotowania do pisania jest burza mózgów, którą można przeprowadzić ustnie lub na papierze. Uczeń koncentruje się na problemie i tworzy mapę myśli, w której zawiera każdy fakt, aspekt lub pytanie, które przychodzi mu do głowy w związku z tematem. Praca grupowa jest najcenniejsza w burzy mózgów, ponieważ uczniowie wymieniają się i dzielą swoimi pomysłami.

Innym sposobem na przezwycięzenie problemu z rozpoczęciem pisania jest przedstawienie pomysłów w formie wizualnej. Mógłby mieć formę mapy, na której poszczególne idee byłyby zestawiane w grupy lub łączone ze sobą liniami i strzałkami. Taki plakat lub mapa pomogłaby uczniowi podczas całego procesu pisania skoncentrować się i płynnie przejść przez pracę podczas całego procesu pisania.

Swobodne pisanie

Kolejnym zadaniem, które można wykorzystać na etapie poprzedzającym pisanie lekcji, jest pisanie swobodne, które nie polega na stworzeniu ostatecznego, doskonałego i dopracowanego dzieła, ale na wyeliminowaniu barier utrudniających umieszczenie pierwszego słowa lub zdania w projekcie pisarskim. Kilka minut swobodnego pisania bez martwienia się o poprawną gramatykę, ortografię czy spójność może dać uczniowi motywację do przejścia do następnego etapu.

W trakcie pisania uczniowie przeglądają, modyfikują i reorganizują swoje pierwsze szkice, dodając lub usuwając pewne informacje, aby mieć pewność, że wszystkie wymagane podpunkty, zostały przekazane, są jasne i czytelne. Na tym etapie uczniowie koncentrują się na błędach gramatycznych, stylu i treści.

Napisane utwory możemy ponownie rozdać uczniom na kolejnej lekcji. Spojrzenie na swoją pracę „świeżym okiem” w celu ponownego sprawdzenia i przyjęcia pozycji czytelnika może uświadomić o ewentualnych brakach, jakie zawiera praca.

W celu zapoznania ucznia z różnymi formami wypowiedzi pisemnych możemy dostarczyć im przykładowe prace z uwzględnieniem najważniejszych części utworu. Poniżej przedstawiam kilka propozycji w języku angielskim wraz ze zwrotami przydatnymi uczniom podczas pisania.

• **Zaproszenie**

Pisząc zaproszenie należy zwrócić uwagę, aby była to krótka i szczegółowa forma wypowiedzi. Należy umieścić w niej niezbędne informacje i wyrazić chęć spotkania się z adresatami oraz podpisać swoją pracę (na egzaminie uczniowie podpisują się jako XYZ).

Przykładowe polecenie:

Organizujesz przyjęcie dla przyjaciół z okazji Twoich urodzin. Napisz zaproszenie, w którym:

- *wskażesz, gdzie i kiedy odbywa się przyjęcie,*
- *podasz wskazówki, jak tam dotrzeć,*
- *poinformujesz, jaki strój obowiązuje na przyjęciu.*

Zasoby własne nauczyciela.

Zwroty przydatne przy pisaniu zaproszenia, które można przekazać uczniom lub wspólnie stworzyć z nich plakat przydatnych zwrotów w widocznym miejscu w klasie:

- Dear friends! – drodzy przyjaciele
- Invitation ! – zaproszenie
- I'm organising a party to celebrate... – Organizuje przyjęcie, by uczcić...
- I would like to invite you to... – Chciałbym Cię zaprosić na...
- The party will take place at/in... – Przyjęcie odbędzie się w...
- It's will be held at 6 p.m. – Będzie miało miejsce o 18.00.
- The party starts at... – Przyjęcie rozpoczyna się o...
- To get there, take a bus... – By się tam dostać, wsiądź do autobusu...
- Don't forget to bring...with you – Nie zapomnij zabrać ze sobą ...

- You can wear... – Możesz założyć...
- Hope to see you then! – Mam nadzieję, że się spotkamy.
- See you! – Do zobaczenia!
- I can't wait to see you! – Nie mogę się doczekać, żeby Cię zobaczyć!
- Please let me / us know if you can come. – Proszę / Prosimy o informację, czy uda Ci się przyjść.

- **e-mail**

Tą formę wypowiedzi rozpoczynamy od imiennego zwrócenia się do adresata. Na wstępie upewniamy się, jakie czasy i konstrukcje gramatyczne narzuca nam polecenie. Należy przedstawić cel pisania i rozwijać kolejne podpunkty w 3-5 zdaniach, na zakończeniu podpisujemy się zwrotem XYZ. Długość wypowiedzi powinna wynosić 50-120 słów.

Przykładowe polecenie:

Jesteś na wakacjach w Londynie. Napisz e – mail do kolegi / koleżanki, w którym poinformujesz:

- *Z kim jesteś i jaka jest tam pogoda?*
- *Jakie miejsca zwiedziłeś?*
- *Jakie masz plany na najbliższy weekend?*

New Message

From:

To:

Subject:

Dear Simon,

Best wishes from the UK. I came here last week and I really love this place. My mum is here with me. We are staying at a hotel in London. It's an amazing place and the weather here is wonderful. The sun is shining and it is very hot.

Two days ago we went to the Natural History Museum. We had a fantastic time there and I have learned a lot about dinosaurs. I bought a nice present for you there. In the evening we went to the London Eye. It is huge and breathtaking. We also saw Big Ben and I took a lot of pictures.

Next weekend we are going to visit the Tower of London. It is one of the world's most famous buildings. We will go shopping as well because I want to buy some souvenirs.

I am coming back on Monday and I hope we will see each other next week.

Love,
XYZ

zwrot rozpoczynający

z kim jesteś i jaka jest pogoda

jakie miejsca zwiedzałeś

jakie masz plany na najbliższy weekend

zakończenie i podpis

Zasoby własne nauczyciela.

Zwroty przydatne przy pisaniu e-maila, które można przekazać uczniom lub wspólnie stworzyć z nich plakat przydatnych zwrotów w widocznym miejscu w klasie:

- Hi / Hello Tom, – Cześć Tomku,
- Dear Tom, – Drogie Tomku,
- How are you? – Jak się masz?
- Thanks for your email. – Dziękuję za wiadomość.
- I hope you are fine... – Mam nadzieję, że u Ciebie wszystko dobrze...
- I want to tell you about... – Chciałbym Ci opowiedzieć o...
- I wish to tell you... – Chcę Ci powiedzieć...
- I have a lot of things to tell you... – Mam Ci wiele do powiedzenia...

- I'm writing, to tell you... – Piszę, by Ci powiedzieć...
- That's all for now! – Na teraz to wszystko.
- That's all. I'm waiting for your letter. – To wszystko. Czekam na wiadomość od Ciebie.
- I have to go now. – Muszę już iść.
- I'm looking forward to hearing from you. – Czekam na Twoją odpowiedź.
- Write back soon. Waiting for your letter. – Odpisz wkrótce. Czekam na Twój list.
- Love, – Kocham,
- See you soon, – Do zobaczenia wkrótce,
- Say hello to... – Pozdrów...
- Take care, – Trzymaj się,
- Best wishes, – Najlepsze życzenia,
- Xoxo, – Buziaki,

- **Wpis na bloga**

Pisząc bloga należy zacząć od podania dnia i godziny wpisu. W pierwszym akapicie zamieszczamy informację o czasie i miejscu akcji oraz o kim lub o czym będziemy pisać. Narracja powinna być utrzymana w pierwszej osobie i zachowywać chronologiczny zapis zdarzeń.

Przykładowe polecenie:

Razem ze znajomymi wybrałeś / wybrałaś się na wycieczkę w góry. Przygotuj wpis na bloga, w którego treści zawrzesz następujące informacje:

- *Gdzie byłeś / byłaś i dlaczego tam pojechałeś?*
- *Opiszesz jedno wydarzenie, które zapamiętałeś / zapamiętałaś,*
- *Poinformujesz, jaki ekwipunek powinien zostać zabrany na wycieczkę w góry.*

<p>The tricky trip</p> <p>Hello guys!</p> <p>Today, I'd like to tell you about my recent trip to Zakopane because it's one of the most famous cities in Poland.</p> <p>My friends and I went for a walk. We had a lot of fun as we were joking and laughing until I realised that we were completely lost. I panicked a bit and informed my friends about it. I was really scared. Fortunately, after a few minutes we saw old ladies on the horizon. We asked them for help and soon we were back on the trail.</p> <p>I have learned that you should always have a mobile phone in order to call somebody. Of course, you must also remember about comfortable boots and a raincoat because the weather is very changeable in the mountains.</p> <p>That's all for now. Stay calm and safe.</p> <p>See you next time!</p>	<p>Przywitanie z czytelnikami</p> <p>Podanie miejsca wyjazdu i powodu wyboru.</p> <p>Opis wydarzenia</p> <p>Informacja o ekwipunku</p> <p>Zakończenie wpisu</p>
--	--

Zasoby własne nauczyciela.

Zwroty przydatne przy pisaniu wpisu na bloga, które można przekazać uczniom lub wspólnie stworzyć z nich plakat przydatnych zwrotów w widocznym miejscu w klasie:

- Hi everybody, – Witajcie wszyscy,
- Hello guys/ folks, – Witajcie ludzie,
- Welcome back, – Witam ponownie,
- Sorry, I haven't written for a while. I have been very busy. – Przepraszam, że jakiś czas nie pisałem. Byłem bardzo zajęty.
- Today, I'd like to tell you / write about... – Dziś chciałbym opowiedzieć / napisać o ...
- I've got great news for you... – Mam dla was świetne wiadomości...

- I'm writing because... – Piszę, ponieważ...
- Guess what happened... – Zgadnijcie, co się wydarzyło...
- You will never guess what happened to me... – Nigdy nie uwierzycie, co mi się przydarzyło...
- Did you know that... – Czy wiedzieliście, że...
- It was the best / worst day of my life... – To był najlepszy / najgorszy dzień mojego życia...
- I'll never forget it... – Nigdy tego nie zapomnę...
- In my opinion... – Uważam, że...
- From my point of view... – Z mojego punktu widzenia...
- Please, let me know what you think about it? – Proszę, daj mi znać, co o tym myślisz.
- Thanks for visiting my blog, it means a lot to me. – Dziękuję za odwiedzenie mojego bloga, wiele to dla mnie znaczy.
- Leave a comment. – Zostaw komentarz.
- See you next time. – Do zobaczenia następnym razem.

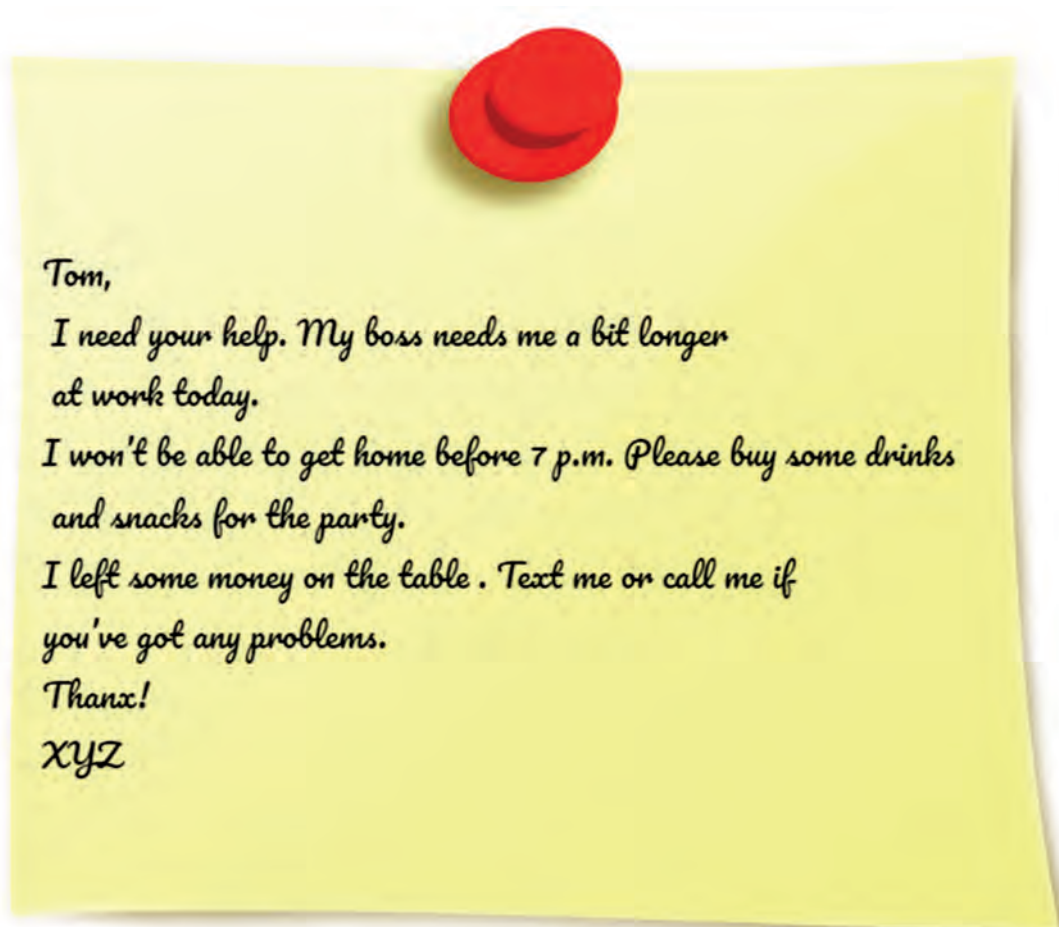
- **Notatka**

Notatka jest nieformalną wypowiedzią pisemną, dlatego też dozwolone są w niej formy skrócone i skróty myślowe.

Przykładowe polecenie:

Organizujesz przyjęcie, na które nie zdążysz wszystkiego przygotować. Napisz wiadomość do swojego współlokatora, w której:

- *Wyjaśnisz, dlaczego nie zdążysz wszystkiego przygotować.*
- *Poprosisz go o zrobienie zakupów.*
- *Poinformujesz o możliwości kontaktu z tobą.*

Zasoby własne nauczyciela.

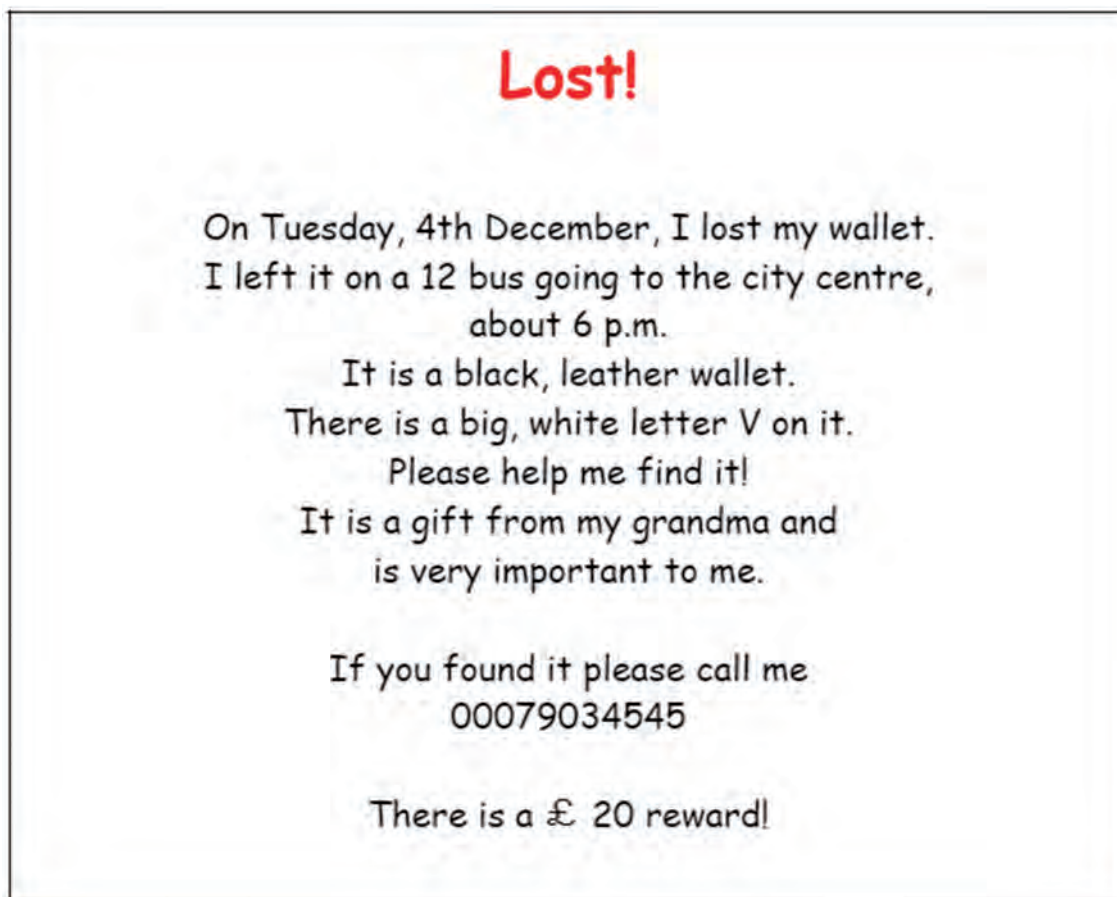
Zwroty przydatne przy pisaniu notatki, które można przekazać uczniom lub wspólnie stworzyć z nich plakat przydatnych zwrotów w widocznym miejscu w klasie:

- Could you.. – Czy mógłbyś...
- Just to let you know.. – Chcę Ci przekazać, że..
- I had to leave earlier so... – Musiałem wyjść wcześniej, więc..
- Call me back... – Oddzwon do mnie..
- Let me know... – Daj mi znać...

- Don't forget about.. – Nie zapomnij o...
- Thank you / thankx. – Dziękuję / dzięki.
- Thanks in advance. – Dziękuję z góry.
- See you soon. – Do zobaczenia wkrótce.

- **Ogłoszenie**

Pisząc ogłoszenie należy podać jego tytuł (Uwaga / Zgubiono / Znaleziono, itp.). Należy także podać czas, miejsce i okoliczności zdarzenia oraz dane kontaktowe (adres e – mail lub numer telefonu) i zachęcić czytelnika do zainteresowania się naszym ogłoszeniem.

Zasoby własne nauczyciela.

Zwroty przydatne przy pisaniu ogłoszenia, które można przekazać uczniom lub wspólnie stworzyć z nich plakat przydatnych zwrotów w widocznym miejscu w klasie:

- Attention! – Uwaga!
- Announcement! – Ogłoszenie!
- Lost! – Zgubiono!
- Found! – Znaleziono!
- I'm looking for... – Szukam..
- I'd like to announce a party/ a competition / an event... – Chciałbym ogłosić przyjęcie / konkurs / wydarzenie...
- Have you seen... – Czy widziałeś...
- Help me find.. – Pomóż mi znaleźć...
- It is my favourite... – To moja ulubiona...
- It means a lot to me! – (ta rzecz) Wiele dla mnie znaczy!

- If you are interested... – Jeśli jest zainteresowany...
- To take part, you need... – Aby wziąć udział, potrzebujesz...
- The winner will receive... – Zwycięzca otrzyma...
- There is a reward! – Jest nagroda!
- Please call... – Proszę zadzwoń...
- Please contact me... – Proszę skontaktuj się ze mną...

Planowanie lekcji

Planowanie i organizacja zajęć językowych powinna być oparta na założeniach podstawy programowej, wybrany lub napisany przez nauczyciela program nauczania oraz plan pracy. Podstawa programowa określa dla II etapu edukacyjnego 5 głównych celów kształcenia:

- znajomość środków językowych - leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych i fonetycznych;
- rozumienie wypowiedzi ustnych i pisemnych;
- tworzenie wypowiedzi ustnych i pisemnych;
- reagowanie na wypowiedzi;
- przetwarzanie wypowiedzi.

Powyższe cele zawierają szczegółowo opisane treści nauczania i umiejętności, jakie uczeń powinien zdobyć po ukończeniu II etapu edukacyjnego <https://podstawaprogramowa.pl/Szkola-podstawowa-I-V-VIII/Jezyk-obcy-nowozytny>.

Podczas planowania lekcji w pierwszej kolejności powinniśmy wyznaczyć główny cel lekcji. Powinien się on koncentrować na kształtowaniu umiejętności i sprawności językowych ucznia np. rozwijaniu sprawności mówienia, rozwijaniu sprawności czytania ze zrozumieniem, itp. Określając cele lekcji, należy pamiętać, by nie było ich zbyt wiele.

Kolejnym etapem planowania lekcji jest określenie nowego materiału językowego, który pojawi się na lekcji. Jest on najczęściej wyrażany przez uwzględnienie nieznanych uczniom struktur gramatycznych i słownictwa potrzebnego na lekcji oraz poznanego przez uczniów materiału, który należy im przypomnieć. Dobrze przygotowana lekcja języka obcego to taka, która łączy nowy materiał z materiałem już znanym, skutecznie wprowadza nowe zagadnienia, dobrze je ćwiczy i utrwala.

Trzeci etap planowania lekcji skupia się na określeniu kontekstu, na podstawie którego zostanie uczniom zaprezentowany materiał językowy oraz stworzy uczniowi możliwość do ćwiczenia i praktykowania nowo poznanych obszarów. Dla czasu przyszłego będzie to planowanie wakacji czy szkolnego wydarzenia, dla określenia miejsca praca z mapą miasta, itp. Sytuacje, w których wykorzystuje się poznany materiał językowy powinny być angażujące dla ucznia i ściśle powiązane z tematem przewodnim lekcji. (Komorowska 2001: 63, 64).

Realizując cele lekcji należy także określić poszczególne czynności dla nauczyciela i ucznia, które będą wykonywane w trakcie lekcji, czyli zaplanować fazy lekcji. Hanna Komorowska proponuje następujący model lekcji:

- Prezentacja nowego materiału
- Utrwalenie w toku ćwiczeń wdrażających
- Utrwalenie w toku ćwiczeń sprawnościowych
- Swobodna praktyka językowa

Iwona Janowska proponuje poniższy model lekcji:

- Przygotowanie do zajęć
- Odkrywanie - prezentacja
- Przystawianie - utrwalanie
- Transfer
- Ewaluacja

Oba powyższe modele wykazują cechy wspólne, jednak nie ma uniwersalnego modelu lekcji, który sprawdzi się na każdej lekcji i w pracy z każdym oddziałem klasowym. Warto więc dostosowywać modele lekcji do swoich potrzeb oraz potrzeb naszych uczniów.

Planując lekcja należy także pamiętać o wyborze odpowiednich ćwiczeń językowych. Poza ćwiczeniami proponowanymi w podręcznikach językowych powinniśmy zaproponować uczniom gry i zabawy językowe. Są one znacznie bardziej atrakcyjne i aktywizujące dla ucznia. Także decydując się w kwestii doboru środków nauczania i pomocy dydaktycznych możemy postarać się o to, aby były różnorodne. Wykorzystać można zarówno plansze, karty pracy, gry, pomoce wizualne (fotografie, mapy, kalendarze, kolorowe magazyny), jak również multimedialne, w tym interaktywne.

Kolejnym aspektem, na który należy zwrócić uwagę podczas planowania lekcji to wybranie form organizacyjnych (indywidualna, praca w parach, grupowa, z całą klasą). Decyzja, którą formę wybierzemy wpływa na efektywność nauki języka obcego. W celu zbliżenia w jak największym stopniu sytuacji w klasie do naturalnej sytuacji komunikacyjnej należy zastosować taki układ komunikacyjny, który odpowiada codziennej komunikacji. Na szczególną uwagę zasługuje praca w parach i grupach. Pracę w parach możemy zorganizować na różne sposoby, ważne jest to, aby uczniowie nie pracowali cały czas z tymi samymi osobami. Może to być wybór losowy lub polegający na jakimś warunku:

- pracuj z osobą, z którą najlepiej ci się pracuje,
- pracuj z osobą, która może od ciebie nauczyć się nowych słówek,
- pracuj z osobą, z którą jeszcze w tym miesiącu nie pracowałeś.

Organizując zajęcia w grupach, można – poza oczywiście ustaleniem zadania, podaniem instrukcji i określeniem produktu końcowego – przydzielić dzieciom role, np.:

- strażnika czasu – (tzw. time keeper),
- skryby – (tzw. note-taker),
- kontrolera - (tzw. linguistic controller),
- prezentera – (tzw. spokesman).

Kolejnym z etapów planowania lekcji jest przygotowanie uczniów do wykonania ewentualnej pracy domowej. Jej celem może być powtórzenie i utrwalenie materiału z lekcji. Może być też w myśl koncepcji „odwróconej klasy” przygotowanie czegoś nowego, co posłuży na kolejnych zajęciach, np. obejrzenie filmiku na YouTube.

Ostatnim etapem, który wieńczy pracę nad planowaniem, jest określenie ewentualnych problemów i trudności, jakie mogą się pojawić w trakcie prowadzenia lekcji. Po ich ustaleniu należy określić sposoby radzenia sobie z nimi. (Komorowska: 2011, 51).

Egzamin ósmoklasisty

II etap edukacyjny zakończony jest obowiązkowym egzaminem ósmoklasisty z języka polskiego, matematyki oraz języka obcego nowożytnego. Warto zatem pochylić się nad przygotowaniem uczniów do pierwszego egzaminu w życiu.

Uczniowie rozpoczynający naukę w drugim etapie edukacyjnym mają 9-10 lat. Jest to moment, w którym stykają się z bardziej zróżnicowaną formą zajęć, gdzie nie ma jednej "pani", z którą spędzają większą część zajęć. Kończąc szkołę podstawową w wieku 13-14 lat są zobligowani przystąpić do obowiązkowego egzaminu ósmoklasisty, który staje się ich pierwszym egzaminem w życiu. Dzieci w tym okresie przechodzą zatem szereg dynamicznych zmian w szkole oraz na poziomie swojego rozwoju, stając się nastolatkami, które mają wpływ na każdą sferę ich życia. Są teraz w stanie zwiększyć swoją wydajność w porównaniu do okresu wczesnoszkolnego – wydłuża się czas skupienia, lepiej rozumieją emocje swoje i innych. Co więcej, uczniowie w tym wieku cechują się także większą zdolnością percepcji słuchowo-wizualnej, potęgując swoje możliwości w procesie nauki języka obcego.

Egzamin ósmoklasisty jest obowiązkowy dla każdego ucznia chcącego ukończyć szkołę podstawową. Odbywa się w maju i trwa trzy dni – pierwszego dnia odbywa się egzamin z języka polskiego, drugiego z matematyki i trzeciego z języka obcego nowożytnego. Do najczęściej wybieranych języków obcych należą: język angielski, język niemiecki, język rosyjski, język francuski, język hiszpański oraz język włoski. Poziom egzaminu to A2+ oraz B1 w zakresie rozumienia wypowiedzi. Wynik podawany jest procentowo i nie ma progu zdawalności, jest on brany pod uwagę podczas procesu rekrutacyjnego do szkół ponadpodstawowych. Cały egzamin trwa 90 minut i składa się z arkusza zawierającego:

- Zadania zamknięte – uczeń wybiera jedną odpowiedź w zadaniach typu prawda – fałsz, zadania na dobieranie oraz zadaniach wielokrotnego wyboru.
- Zadania otwarte – uczeń samodzielnie konstruuje odpowiedź w formie pisemnej lub pisze krótką formę pisemnej wypowiedzi. Pojawiają się także zadania wymagające uzupełnienia luk, udzielenie odpowiedzi w języku polskim, parafraza zdań, ułożenia fragmentów zdań.

Arkusz egzaminacyjny jest podzielony na pięć głównych części:

- Rozumienie ze słuchu – z zadań sprawdzających tę umiejętność można uzyskać od 20 do 25% punktów. Trwa ona ok. 25 minut, w trakcie których uczniowie wysłuchują dwukrotnie nagrania do zadań wraz z przerwami na ich wykonanie. W tej części pojawiają się zadania wielokrotnego wyboru, zadania na dobieranie, zadania wymagające uzupełnienia luk oraz odpowiedzi na pytanie.

- Znajomość funkcji językowych – zadania sprawdzają umiejętności językowe ucznia w sytuacjach codziennych, takich jak: rozmowa w sklepie, hotelu, pytanie o radę, składanie gratulacji, proponowanie spotkania itp. W tej części znajdują się zadania wielokrotnego wyboru, zadania na dobieranie i zadania z lukami. Można za nie otrzymać od 15 do 20% punktów.
- Rozumienie tekstów pisanych – zadania sprawdzają umiejętność czytania ze zrozumieniem, za które możemy uzyskać od 25 do 30 % punktów – jest to najwyżej punktowana część. Uczeń po przeczytaniu tekstów, których maksymalna liczba znaków wynosi 850, rozwiązuje zadania zamknięte i otwarte.
- Znajomość środków językowych – za tę część uczeń może uzyskać od 15 do 20% punktów. Zadania przybierają formę zadań zamkniętych i otwartych, które wymagają pełnej poprawności gramatycznej i ortograficznej.
- Wypowiedź pisemna – uczniowie mogą za nią uzyskać 20% punktów. Zadanie polega na napisaniu krótkiej wypowiedzi pisemnej, która może mieć formę wpisu na bloga, e-maila, zaproszenia, ogłoszenia, notatki i historyjki. Polecenie zawiera początek wypowiedzi oraz podpunkty, do których uczeń musi się odnieść. W wypowiedzi pisemnej można zdobyć do 4 punktów za treść – odniesienie do podpunktów i ich rozwinięcie, do 2 punktów za spójność i logikę wypowiedzi, do 2 punktów za zróżnicowanie struktur leksykalno – gramatycznych oraz do 2 punktów za poprawność językową.

Ze względu na fakt, że dla naszych uczniów jest to pierwszy egzamin w życiu mają oni wiele nurtujących ich pytań. Informacje odnośnie egzaminu i jego struktury możemy znaleźć na stronie Centralnej Komisji Egzaminacyjnej <https://cke.gov.pl/egzamin-osmoklasisty/o-egzaminie/>. Poniżej zamieszczam przykładowe odpowiedzi na najczęściej pojawiające się pytania w formie przewodnika dla ucznia.

Kiedy odbywa się egzamin?		CZAS TRWANIA
Egzamin odbywa się w maju.		
DZIEŃ 1		
Egzamin z języka polskiego		120 minut
Dzień 2		
Egzamin z matematyki		100 minut
Dzień 3		
Egzamin z języka obcego nowożytnego		90 minut

Ile muszę mieć punktów, żeby zdać?

Minimalna liczba punktów, którą musisz mieć z każdego przedmiotu, nie została ustalona. To znaczy że egzaminu ósmoklasisty nie można nie zdać. Twoje wyniki będą podane w procentach i otrzymasz je w dniu ukończenia szkoły.

Wyniki będą Ci potrzebne w procesie rekrutacyjnym do szkoły ponadpodstawowej. Każdy uczeń, który chce ukończyć szkołę podstawową musi przystąpić do egzaminu ósmoklasisty.

Jak wygląda arkusz egzaminacyjny?

Arkusz egzaminacyjny to zestaw zadań, które trzeba rozwiązać. Zadania mogą być:

- **zamknięte** – z podanych odpowiedzi wybierz jedną poprawną. Swoje odpowiedzi z zadań zamkniętych przenosisz na kartę odpowiedzi.
- **otwarte** – w tych zadaniach zostaniesz poproszony o napisanie wypowiedzi pisemnej. Są też zadania z lukami, udzielanie odpowiedzi na pytania, parafrazowanie zdań.

PRO TIP

- Bardzo uważnie przeczytaj pierwszą stronę arkusza. Znajdziesz tam instrukcje, jak wypełnić arkusz.
- Nie podpisuj swojego arkusza imieniem i nazwiskiem. Otrzymasz unikatowy kod, który należy wpisać na pierwszej stronie arkusza w specjalnie wyznaczonym miejscu.

Co muszę zabrać ze sobą?

Będziesz potrzebować:

- ważną legitymację szkolną,
- długopis z czarnym tuszem (może być pióro, NIE może być to długopis zmywalny).

PAMIĘTAJ!

Na salę egzaminacyjną NIE MOŻESZ wnieść:

- urządzeń telekomunikacyjnych (telefon, smartwatch, mp3 itp.),
- słownika,
- kalkulatora,
- notatek, książek i innych pomocy.

Jakie zadania będą na egzaminie?

Arkusze składa się z 45 – 55 zadań. Obejmują one różne umiejętności:

- Rozumienie ze słuchu – 12-14 zadań, za które można otrzymać 20-25 % punktów,
- Znajomość funkcji językowych – 10-12 zadań, za które można otrzymać 15-20% punktów,
- Rozumienie tekstów pisanych – 12-16 zadań, za które można otrzymać 25-30% punktów,
- Znajomość środków językowych – 10-12 zadań, za które można otrzymać 15-20% punktów,
- Wypowiedź pisemna – długość 50-120 słów, za to zadanie można otrzymać 20% punktów.

Część II

Agata Kozera

Słownictwo i struktury leksykalne, komunikacja

Podczas lekcji języka obcego słownictwo jest podstawą komunikacji. Aby rozwijać kompetencje językowe, należy odpowiednio je ćwiczyć. Powinniśmy kłaść nacisk na wzbogacanie zasobu leksykalnego uczniów, stopniowo zapoznając uczniów z wymową oraz pisownią nowego słownictwa. Należy też pamiętać o wprowadzeniu nowo poznawanych wyrazów w konkretnym kontekście zdaniowym.

Naukę słownictwa prowadzi się w trzech następujących po sobie etapach:

1. Wprowadzenie i wyjaśnienie nowego słownictwa.
2. Zapamiętywanie.
3. Powtarzanie i utrwalanie.

W **pierwszym etapie** możemy stosować następujące techniki:

- prezentacja nowych słów za pomocą obrazu;
- przedstawianie znaczeń za pomocą wskazania konkretnego, autentycznego przedmiotu;
- podanie synonimów lub antonimów;
- definiowanie;
- parafrazowanie;
- podanie polskiego odpowiednika;
- wykorzystanie dialogu do prezentacji znaczenia wyrazu.

Możemy wykorzystać dialogi, które ułatwią wykorzystanie danego słownictwa w odpowiednim kontekście.

Drugi etap, który ma na celu zapamiętywanie nowego słownictwa, można wspomóc takimi technikami, jak:

- budowanie skojarzeń, np. z kształtem czy barwą oraz poprzez wizualizację;
- ćwiczenia polegające na uzupełnianiu luk;
- dobieranie poprawnej formy;
- uporządkowanie, np. wyrazów w grupy znaczeniowe;
- łączenie w pary;
- krzyżówki i diagramy.

Etap trzeci, czyli powtarzanie i utrwalanie nowych słówek, powinno odbywać się systematycznie, szczególnie w początkowej fazie nauki języka obcego.

- układanie zdań z nowymi wyrazami, strukturami;
- tworzenie map pamięci;
- różnego typu ćwiczenia skojarzeniowe;
- grupowanie wyrazów według tematu, znaczenia;
- eliminowanie „intruza”;
- dopasowywanie wyrazów do konkretnej sytuacji;
- gry i zabawy słowne: krzyżówki, diagramy, gry planszowe.

Znajomość słownictwa oraz zasad gramatycznych jest bardzo ważna, ale pamiętajmy, że to nauczyciel powinien stworzyć jak najwięcej okazji do wykorzystania zdobytej wiedzy, do mówienia, reagowania, odgrywania różnego rodzaju scenek sytuacyjnych oraz prowadzenia dyskusji w języku obcym.

Komunikacja jest jedną z podstawowych umiejętności podczas nauki języka obcego. Wiele zależy od nauczyciela oraz jego podejścia do przedmiotu. Każdy nauczyciel ma możliwość motywowania uczniów, tworząc ciekawe scenariusze zajęć, wykorzystując nowoczesne technologie oraz interesujące pomoce dydaktyczne.

Przykładowe scenariusze lekcji języka francuskiego

Scenariusze zajęć

Les fournitures scolaires.	Przybory szkolne.
Quel temps fait-il?	Jaka jest pogoda?
Les jours de la semaine.	Dni tygodnia.
Ma famille.	Moja rodzina.
Kamishibai: Les trois petits cochons.	Teatrzyk Kamishibai: Trzy Małe Świnki.
BD: Roger le cahier.	Komiks: Zeszyt Roger.

SCENARIUSZ ZAJĘĆ 1

LES FOURNITURES SCOLAIRES – PRZYBORY SZKOLNE

JĘZYK FRANCUSKI, II etap edukacyjny

Temat lekcji: Les fournitures scolaires.

Wiek uczniów: 13-14 lat

Cele ucznia:

Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych umożliwiających realizację wymagań ogólnych z zakresu tematyki „szkoła”, zna zasady poprawnej wymowy w języku francuskim.

- Poznaje nazwy przyborów szkolnych w języku francuskim.
- Wymienia przybory, które znajdują się w jego własnym piórniku oraz w plecaku.
- Zadaje pytanie „Qu'est-ce que c'est ?” – Co to jest ?
- Potrafi odpowiedzieć na to pytanie: C'est ... – To jest / Ce sont ... – to są.
- Używa zwrotu il y a.
- Wyszukuje informacje w tekście czytanim/słuchanym.
- Potrafi identyfikować zaimki dzierżawcze i zna zasady ich użycia.
- Słucha i wykonuje polecenia w języku francuskim.
- Potrafi ułożyć krótki dialog według podanego przykładu.

Formy i metody pracy na lekcji:

Praca z wykorzystaniem tablicy interaktywnej, praca z tekstem czytanim, rozumienie tekstu słuchanego, praca indywidualna, praca w parach.

Pomoce dydaktyczne:

Tablica interaktywna, podstawowe przybory szkolne, odtwarzacz płyt CD, zasoby internetu.

Przebieg zajęć:

Nauczyciel zapisuje na tablicy temat lekcji: *Les fournitures scolaires*. Następnie prezentuje uczniom przybory (długopis, ołówek, gumka), podając ich nazwę po francusku i prosi o odgadnięcie tematu lekcji. Pod tematem zapisuje tłumaczenie: Przybory szkolne.

- Nauczyciel wyświetla na tablicy interaktywnej krótki dialog. Podczas gdy nauczyciel czyta dialog, uczniowie śledzą tekst.

Le dialogue:

MAMAN: Julie, tu as préparé ton cartable pour demain?

JULIE: Oui maman.

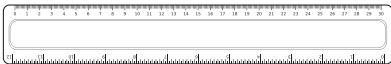

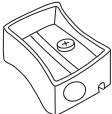
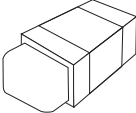

MAMAN: Tu n'as rien oublié?

JULIE: Non, j'ai mis **mes cahiers, mes livres et ma trousse**.

MAMAN: Et dans ta trousse, il y a **le stylo, le crayon et ...?**

JULIE: Oui maman, j'ai pris aussi **une gomme, une règle et mes crayons de couleur**.

- Nauczyciel prosi uczniów o przeczytanie tekstu z podziałem na role i zadaje pytania:
 1. Qu'est-ce qu'il y a dans le cartable de Julie?
Uczniowie odpowiadają:
Des cahiers, des livres, une trousse.
 2. Qu'est-ce qu'il y a dans la trousse de Julie?
Uczniowie odpowiadają:
Un stylo, un crayon, une gomme, une règle, des crayons de couleur.
- Nauczyciel wyjaśnia uczniom nowy zwrot **il y a**, który odpowiada w języku polskim wyrażeniom: znajduje się, znajdują się.
Występują po nim rzeczowniki w liczbie pojedynczej lub mnogiej.
Dans mon cartable, il y a une trousse, trois cahiers et cinq livres.
W moim tornistrze znajduje się piórnik, trzy zeszyty i pięć książek.
- Nauczyciel proponuje kolejne ćwiczenie, w którym uczniowie muszą połączyć obrazek z odpowiednim wyrazem:

1.		a.	un crayon
2.		b.	un taille-crayon
3.		c.	une gomme
4.		d.	un stylo
5.		e.	un cahier
6.		f.	un feutre
7.		g.	une règle

www.pixabay.com

Poprawne odpowiedzi: 1g / 2d / 3b / 4c / 5a / 6e / 7f

- Nauczyciel prezentuje uczniom plecak oraz piórnik.
Pokazując plecak, zadaje pytanie: Qu'est-ce que c'est? / Co to jest? Następnie zadaje to samo pytanie, pokazując piórnik.
Uczniowie odpowiadają:

C'est un cartable.

C'est une trousse.

Qu'est-ce qu'il y a dans le cartable?/ Co znajduje się w plecaku?

Uczniowie zagląдают do środka i odpowiadają: Dans le cartable, il y a quatre livres, cinq cahiers et une trousse.

Nauczyciel pyta, co znajduje się w piórniku:

Qu'est-ce qu'il y a dans la trousse?

Uczniowie odpowiadają: Dans la trousse, il y a deux crayons, trois stylos, une gomme et une règle.

- W celu utrwalenia poznanego słownictwa nauczyciel proponuje kilka ćwiczeń interaktywnych:
 1. Uczniowie podchodzą do tablicy i zaznaczają poprawną odpowiedź na pytanie:
Qu'est-ce que c'est?
<https://wordwall.net/fr/resource/10387981>
 2. Uczniowie łączą słowo z obrazkiem:
<https://wordwall.net/fr/resource/25623933>
<https://wordwall.net/fr/resource/10388150>
- Na zakończenie, uczniowie obserwują wyświetlany na tablicy interaktywnej obraz, ich zadaniem jest dokończyć zdanie i napisać, co znajduje się w piórniku:
Dans la trousse, il y a ...

www.pixabay.com

Nauczyciel podsumowuje umiejętności, jakie udało się uczniom zdobyć, dziękuje wszystkim za pracę na lekcji oraz nagradza najaktywniejszych.

SCENARIUSZ ZAJĘĆ 2

Quel temps fait-il? Jaka jest pogoda?

JĘZYK FRANCUSKI, II etap edukacyjny

Temat lekcji: Quel temps fait-il?

Wiek uczniów: 11-12 lat

Cele ucznia:

- Potrafi zapytać o pogodę: Quel temps fait-il?
- Potrafi opisać pogodę używając poznanych zwrotów.
- Formy i metody pracy na lekcji:
- Praca z wykorzystaniem tablicy interaktywnej, praca z tekstem piosenki.
- Prezentacja kart obrazkowych, słuchanie poprawnej wymowy i powtarzanie wyrazów.
- Rozumienie tekstu słuchanego, praca indywidualna, praca w parach.

Pomoce dydaktyczne:

Tablica interaktywna, karty pracy, zasoby internetu.

Przebieg zajęć:

Nauczyciel zapisuje na tablicy temat: Quel temps fait-il?

Temat pogody możemy realizować w połączeniu z tematyką związaną z porami roku, wakacjami, etc.

- Nauczyciel pokazuje obrazek okna oraz obrazki przedstawiające zjawiska pogodowe, nazywając je po francusku (słońce, chmury, deszcz, temperatura), następnie prosi uczniów, aby spojrzeli przez okno.
- Nauczyciel zadaje pytanie: **Quel temps fait-il?**

Dodatkowe pytania skierowane do uczniów:

Il y a du soleil? (pokazujemy słońce).

Il y a des nuages? (pokazujemy chmury).

Il y a de la neige? (śnieg).

Il pleut? (deszcz).

Il fait chaud? (termometr z wysoką temperaturą).

Il fait froid? (termometr z niską temperaturą).

Il y a du vent? (chmura z wiatrem).

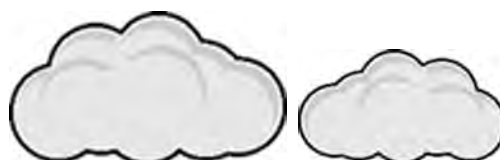
Il y a du brouillard? (mgła).

Uczniowie odpowiadają na pytania OUI, NON i powtarzają zwroty dotyczące pogody.

Il y a du soleil?

Il y a des nuages?

Il y a de la neige?

Il fait chaud?

Il y a du vent?

Il pleut?

Il fait froid?

Il y a du brouillard?

- Przedstawiamy uczniom piosenkę « Quel temps fait-il aujourd'hui ? »

(184) [Quel temps fait il? – Alain Le Lait – YouTube](#)

Tekst piosenki:

Quel temps fait- il aujourd'hui?
 Est-ce qu'il fait beau aujourd'hui?
 Non, il pleut aujourd'hui.
 Il y a un orage et beaucoup de pluie.
 Il ne fait pas beau aujourd'hui
 Sauf pour les canards.

Quel temps fait- il aujourd'hui?
 Est-ce qu'il fait chaud aujourd'hui?
 Non, il fait froid aujourd'hui.
 Il y a de la neige le ciel est gris.
 Il ne fait pas chaud aujourd'hui.
 Sauf pour les pingouins.

Nauczyciel wraz z uczniami śpiewa piosenkę, dla utrwalenia słownictwa można ją powtórzyć.

- Następnie nauczyciel proponuje ćwiczenie polegające na uzupełnieniu luk, rozdaje uczniom tekst piosenki, w którym należy wpisać brakujące słowa:

Quel temps fait- il aujourd'hui?
 Est-ce qu'il fait aujourd'hui?

Non, il aujourd'hui.

Il y a un orage et beaucoup de

Il ne fait pas beau aujourd'hui.

Sauf pour les canards.

Quel temps fait-il aujourd'hui?

Est-ce qu'il fait aujourd'hui?

Non, il fait froid aujourd'hui.

Il y a de la le ciel est gris.

Il ne fait pas aujourd'hui.

Sauf pour les pingouins.

Słowa, które należy wpisać:

1. beau 2. pleut 3. pluie 4. chaud 5. neige 6. chaud

Uczniowie za pomocą słuchu i wzroku utrwalają słownictwo oraz rozwijają się muzycznie i rytmicznie.

- Uczniowie otrzymują mapę Francji, dodatkowo nauczyciel rozdaje karteczki z nazwami miast: PARIS / LYON / MARSEILLE oraz z karteczki z obrazkami pogody. Nauczyciel wskazuje miasto i mówi, jaka jest pogoda, zadaniem uczniów jest znaleźć miejscowość i dopasować odpowiednią pogodę.

PARIS / **MARSEILLE** / **LYON**

Aujourd'hui à Paris, il fait beau et il y a du soleil.

Aujourd'hui à Lyon, il y a des nuages et il pleut beaucoup.

Aujourd'hui à Marseille, il fait très chaud.

- Nauczyciel proponuje kilka ćwiczeń interaktywnych w celu utrwalenia poznanego słownictwa:

<https://wordwall.net/fr/resource/30331305>

<https://wordwall.net/fr/resource/30331348>

<https://wordwall.net/fr/resource/30331407>

SCENARIUSZ ZAJĘĆ 3

LES JOURS DE LA SEMAINE – DNI TYGODNIA

JĘZYK FRANCUSKI, II etap edukacyjny

Temat lekcji: Les jours de la semaine.

Wiek uczniów: 10 lat

Cele ucznia:

- Uczeń posługuje się bardzo podstawowym słownictwem i zna zasady poprawnej wymowy w języku francuskim.
- Potrafi poprawnie wymawiać dni tygodnia w języku francuskim.
- Potrafi odmieniać czasowniki regularne w czasie teraźniejszym.
- Potrafi wyszukiwać informacje w tekście czytany.
- Potrafi identyfikować dni tygodnia.
- Słucha i wykonuje polecenia w języku francuskim.

Formy i metody pracy na lekcji:

- Praca z wykorzystaniem tablicy interaktywnej, praca z tekstem.
- Prezentacja kart obrazkowych, słuchanie poprawnej wymowy i powtarzanie wyrazów.
- Rozumienie tekstu słuchanego, praca indywidualna, praca w parach.

Pomoce dydaktyczne:

Tablica interaktywna, karty pracy, karty obrazkowe, zasoby internetu.

Przebieg zajęć:

- Nauczyciel zapisuje na tablicy temat lekcji: Les jours de la semaine, następnie układa na ławkach karteczki z sylabami, które będą niezbędne do znalezienia słówek związanych z dniami tygodnia.

Spośród wielu napisanych sylab uczniowie muszą ułożyć we właściwym porządku kolejne dni tygodnia. Uczniowie sprawdzają w parach, czy poprawnie ułożyli wyrazy z rozsypanki i ochotnik pisze na tablicy nazwy dni tygodnia. Nauczyciel czyta te nazwy, a uczniowie powtarzają.

DI	LUN	MAR	DI	MER	CRE
ME	DI	JEU	DI	CHE	DI
VEN	DI	DRE	SA	DI	MAN

- Uczniowie otrzymują kserokopie z dwoma wierszykami o dniach tygodnia. Nauczyciel czyta na głos wiersze i prosi uczniów o zaznaczenie różnic. Następnie wspólnie z uczniami wyjaśnia nowe słownictwo. Uczniowie czytają wierszyki, utrwalając w ten sposób poznane nazwy i pracują nad poprawną wymową.

Bonjour Lundi.
Comment va Mardi?
Très bien, Mercredi.
Je viens ici avec Jeudi.
Dire à Vendredi.
De prendre Samedi.
Pour aller danser Dimanche.

Nauczyciel prosi o znalezienie w tekstach czasowników regularnych, które uczniowie już wcześniej poznali. Uczniowie zaznaczają czasownik *s'habiller* oraz *danser*.

- Na podstawie czasownika *danser*, uczniowie przypominają sobie zasady odmiany czasowników regularnych w czasie teraźniejszym. Ochotnicy podchodzą do tablicy i zapisują:

Je danse – ja tańczę

Tu danses – ty tańczysz

Il / Elle danse – on / ona tańczy

Nous dansons – my tańczymy

Vous dansez – wy tańczycie

Ils / Elles dansent – oni / one tańczą

- Nauczyciel proponuje ćwiczenie interaktywne, aby utrwalić zasady odmiany czasowników zakończonych na -er.

<https://wordwall.net/fr/resource/30361964>

- Nauczyciel wyjaśnia różnicę w użyciu nazw dni tygodnia z rodzajnikiem i bez rodzajnika. Tłumaczy, że nazwy dni tygodnia są rodzaju męskiego i zazwyczaj występują bez rodzajnika. Jeśli jednak przed dniem tygodnia stoi rodzajnik **le**, to ma on znaczenie **każdy**, np.:

Nous dansons **le lundi**. – My tańczymy **w każdy poniedziałek**.

Nous allons au cinema **le samedi**. – Chodzimy do kina **w każdą sobotę**.

- Nauczyciel proponuje kilka ćwiczeń interaktywnych w celu utrwalenia poznanego słownictwa:

<https://wordwall.net/fr/resource/12961250>

<https://wordwall.net/fr/resource/12961126>

<https://wordwall.net/fr/resource/10968832>

SCENARIUSZ ZAJĘĆ 4

MA FAMILLE – MOJA RODZINA

JĘZYK FRANCUSKI, II etap edukacyjny

Temat lekcji: Ma famille.

Wiek uczniów: 13-14 lat

Cele ucznia:

- Znajduje informacje w tekście słuchanym / czytany.
- Potrafi nazwać członków rodziny.
- Stosuje zaimki dzierżawcze: ma soeur – moja siostra / mes parents – moi rodzice.

Formy i metody pracy na lekcji:

Praca z wykorzystaniem tablicy interaktywnej, praca z tekstem czytany, rozumienie tekstu słuchanego, praca indywidualna, praca w parach.

Pomoce dydaktyczne:

- En Avant 1 – podręcznik oraz zeszyt ćwiczeń do nauki języka francuskiego dla klasy VII szkoły podstawowej. Wydawnictwo: Hachette.
- Płyta z nagraniami tekstów.
- Tablica interaktywna, odtwarzacz płyt CD, zasoby internetu, podręcznik En avant 1.

Przebieg zajęć:

Nauczyciel zapisuje na tablicy temat lekcji: Ma famille. Następnie prosi uczniów o przyjrzenie się zdjęciom, które znajdują się w podręczniku En Avant 1 na stronie 36. Uczniowie spontanicznie odpowiadają, co widzą na obrazku i czego może dotyczyć dialog.

En famille

Unité
3

69 C'est mon cousin !

Manon vit à Marseille. Nina, sa copine parisienne, est chez elle¹ pour les vacances de printemps. Elles sont dans la chambre de Manon.

<p>Nina : C'est ta grand-mère sur les photos ?</p> <p>Manon : Oui, ce sont les photos de son anniversaire.</p> <p>Nina : Oh ! Elle semble jeune.</p> <p>Manon : Et elle est belle, hein ? Là, c'est mon grand père. Il est super drôle !</p> <p>Nina : Et lui, c'est qui ?</p> <p>Manon : C'est Gabir, mon cousin.</p> <p>Nina : Hum, il est mignon... Il vit à Marseille ?</p> <p>Manon : Non, à Berlin. Là, c'est son père, il est allemand. Ce sont les deux blonds de la famille !</p>	<p>Nina : Et elle, c'est sa mère ?</p> <p>Manon : Oui, c'est la sœur de mon père. Elle est très bavarde.</p> <p>Nina : Ton oncle et ta tante, quoi ?</p> <p>Manon : Exact !</p> <p>Nina : Et le petit chat, il est à qui ?</p> <p>Manon : À ma grand mère. C'est son cadeau d'anniversaire.</p> <p>Nina : Oh, les beaux yeux bleus ! Il est super mimi² !</p>
--	--

1 chez elle – u niej **2** mimi – mignon (en langage familier).

Zdjęcie pochodzi z podręcznika *En avant 1, Méthode de français*, wydawnictwo: Hachette.

Nauczyciel prosi uczniów o wysłuchanie dialogu. Po dwukrotnym wysłuchaniu uczniowie odczytują tekst na głos z podziałem na role.

- Nauczyciel wspólnie z uczniami analizuje słownictwo, a następnie zadaje pytania do tekstu.
 1. Comment s'appelle le cousin de Manon ?
 2. Est-ce que le cousin de Manon vit à Marseille ?

3. Comment s'appelle la copine parisienne de Manon?
4. Où habite la tante de Manon?
5. Comment est la tante de Manon?
6. Comment sont les yeux du petit chat?

Uczniowie analizują tekst i udzielają poprawnych odpowiedzi.

- Następnie uczniowie pracują w parach, nauczyciel rozdaje im karteczki z pojedynczymi zdaniami i prosi o ponowne wysłuchanie dialogu oraz o ułożenie zdań w odpowiedniej kolejności:

a) Hum, il est mignon...

b) Il vit à Marseille?

c) Et lui, c'est qui?

d) Non, à Berlin.

e) C'est Gabin, mon cousin.

f) C'est son père, il est allemand.

- Nauczyciel prosi uczniów o znalezienie w tekście zaimków dzierżawczych, które znają już z poprzednich zajęć. Ochotnicy podchodzą do tablicy i zapisują znalezione w tekście rzeczowniki wraz z zaimkami:
 - sa copine – jej koleżanka
 - ta grand-mère – twoja babcia
 - mon grand-père – mój dziadek
 - mon cousin – mój kuzyn
 - son père – jego tata
 - sa mère – jego mama
 - ta tante – twoja ciocia
- Nauczyciel wyświetla na tablicy interaktywnej obraz i wspólnie z uczniami przypomina zasady użycia zaimków dzierżawczych.

LES ADJECTIFS POSSESSIFS

			
JE	mon père	ma mère	mes parents
TU	ton père	ta mère	tes parents
IL/ELLE	son père	sa mère	ses parents
NOUS	notre père	notre mère	nos parents
VOUS	votre père	votre mère	vos parents
ILS/ELLES	leur père	leur mère	leurs parents

ATTENTION!
Noms féminins
qui commencent
par voyelle

mon amie

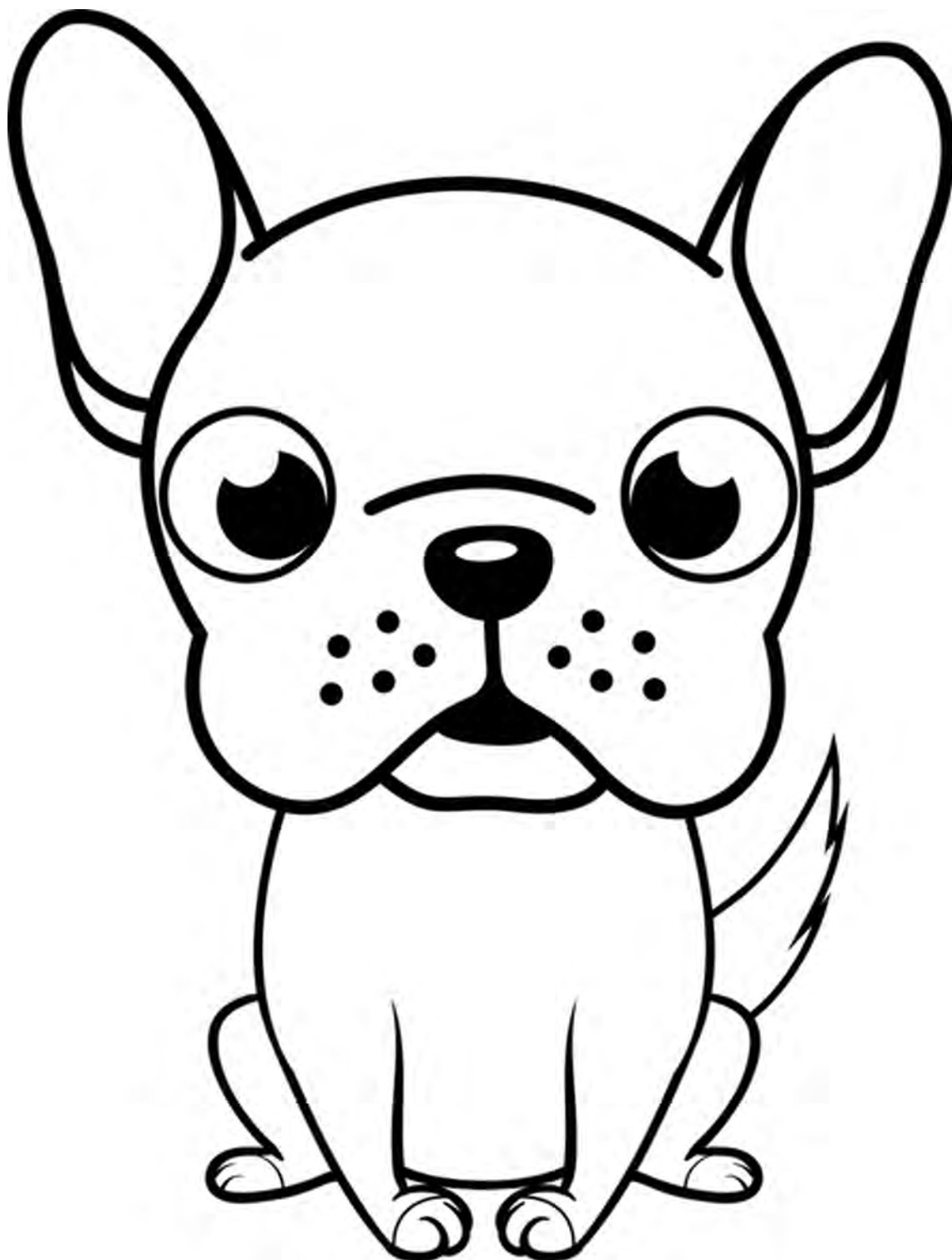
ton amie

son amie

- W kolejnym ćwiczeniu wyświetla na tablicy interaktywnej obrazki oraz zdania, które należy uzupełnić. Uczniowie uzupełniają zdania właściwą formą zaimka dzierżawczego:

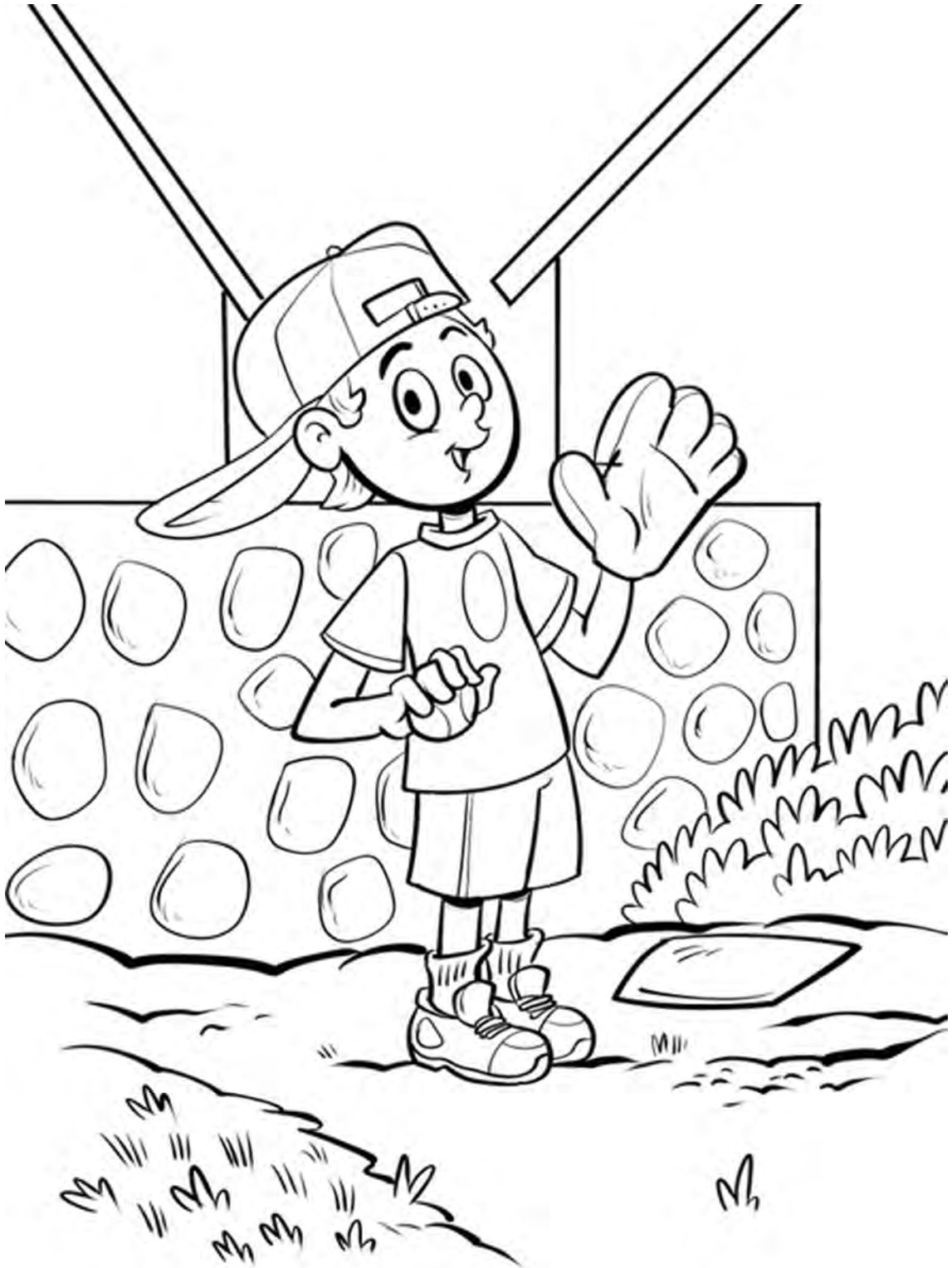
A) Tu as un chien. Tu as un chien. – C'estchien. To estpies.

Prawidłowa odpowiedź: C'est **ton** chien. To est **ton** chien.

B) J'ai un frère. Ja mam brata. – C'est frère. To jest.....brat.

Prawidłowa odpowiedź: C'est **mon** frère. To jest mój brat.

C) Elle a un frère. Ona ma brata. – C'est frère. To jest.....brat.

Prawidłowa odpowiedź: C'est **son** frère. To jest jej brat.

D) Elle a une sœur. Ona ma siostrę. – C'est sœur. To jest.....siostra.

Prawidłowa odpowiedź: C'est **sa** sœur. To jest jej siostra.

Elle - Ona

- Nauczyciel rozdaje każdej parze drzewo genealogiczne rodziny Alice. Na podstawie podanych informacji, uczniowie pracując w parach, uzupełniają to drzewo i obok każdego zdjęcia zapisują imię.

La famille d'Alice

Alice a deux frères. Son petit frère s'appelle Paul et son grand frère s'appelle Lucas.

La cousine d'Alice s'appelle Nina et le frère de Nina s'appelle Nicolas.

La maman d'Alice s'appelle Marie et son papa s'appelle Pierre.

Le papa de Nina et de Nicolas s'appelle Tom et leur maman s'appelle Anne.

La grand-mère d'Alice s'appelle Karine et son grand-père s'appelle Emmanuel.

- Na zakończenie uczniowie wykonują na tablicy interaktywnej ćwiczenia, które pozwolą im utrwalic zaimki dzierżawcze oraz słownictwo dotyczące rodziny.

<https://wordwall.net/fr/resource/13056191>

<https://wordwall.net/fr/resource/11772044>

<https://wordwall.net/fr/resource/12755244>

SCENARIUSZ ZAJĘĆ 5

KAMISHIBAI – Les trois petits cochons

JĘZYK FRANCUSKI, II etap edukacyjny.

Temat lekcji: Les trois petits cochons.

Wiek uczniów: 9 lat

Podstawowym celem jest zapoznanie uczniów z teatrykiem Kamishibai. Uczeń pozna znane mu bajki w nowej formie i w obcym języku.

Cele ucznia:

- Uczeń posługuje się podstawowym słownictwem dotyczącym zwierząt w języku francuskim.
- Potrafi odmieniać czasowniki regularne w czasie teraźniejszym.
- Zna formy pytające w języku francuskim.
- Potrafi wyszukiwać informacje w tekście.
- Słucha i wykonuje polecenia w języku francuskim.
- Nabywa umiejętności pracy zespołowej i docenia wynikające z niej korzyści.
- Tworzy opowiadania i prezentuje je innym uczniom w klasie.

Formy i metody pracy na lekcji:

Praca z wykorzystaniem teatryku kamishibai, praca z tekstem, prezentacja kart obrazkowych, słuchanie poprawnej wymowy i powtarzanie wyrazów, rozumienie tekstu słuchanego, praca indywidualna, praca w grupach.

Pomoce dydaktyczne:

- Teatryk kamishibai karty pracy, karty obrazkowe, zasoby internetu.
- Mon Petit théâtre Kamishibai „Les Trois Petits Cochons”.
- Éditeur: FLEURUS-Paris (25 octobre 2019) / Langue: Français / Edition numéro J19236.

Przebieg zajęć:

- Nauczyciel wyjaśnia uczniom, czym jest teatr kamishibai. Opowiada o jego pochodzeniu oraz historii.

Kamishibai (z japońskiego 紙芝居 kami-shibai, kami – papier, shibai – teatr, przedstawienie, dramat, sztuka) – teatr obrazkowy, a dosłownie papierowy teatr. Kamishibai moglibyśmy porównać do teatryku marionetkowego, w którym zamiast lalek mamy obrazy. Jest to sztuka opowiadania historii za pomocą ilustracji wykonanych na dużych kartonowych planszach, wsuwanych do płaskiej, drewnianej lub kartonowej skrzynki, która jest otwierana i pełni rolę sceny/ekranu (butai)
(Źródło: Wikipedia)

Dodatkowo nauczyciel może zaprezentować uczniom nagranie wyjaśniające, czym jest przedstawienie papierowego teatru kamishibai: [\(470\) Kamishibai – Papierowy Teatr czym jest? – YouTube](#)

Nauczyciel rozpoczyna przedstawienie w formie teatryku kamishibai, ilustracje pobudzają wyobraźnię ucznia, pomagają zrozumieć treść bez konieczności tłumaczenia tekstu na język ojczysty. Poniżej przedstawiamy ilustracje pochodzące z teatryku zatytułowanego Mon Petit théâtre Kamishibai „Les Trois Petits Cochons”.

Éditeur: FLEURUS-Paris (25 octobre 2019) / **Langue:** Français / Edition numéro J19236

Trzy małe świnki, to bajka silnie poruszająca wyobraźnię uczniów i uwielbiana przez dzieci na całym świecie. Została napisana przez braci Grimm i obecnie możemy spotkać wiele wariantów tej opowieści.

Poniżej przedstawiamy wersję w języku francuskim:

Il était une fois trois petits cochons qui vivaient avec leur maman dans une petite maison. Un jour, la maman appela ses trois fils et leur dit qu'elle ne pouvait plus les élever parce qu'elle était trop pauvre.

- « Je voudrais que vous partiez d'ici et construisiez votre maison, dit-elle, mais prenez garde qu'elle soit bien solide pour que le grand méchant loup ne puisse entrer et vous manger ».

La maman embrassa ses trois petits cochons et leur dit au revoir les larmes aux yeux. Ils s'en allèrent de chez eux construire leurs maisons.

Le premier petit cochon rencontra un homme portant une botte de paille.

- « Puis-je avoir un peu de paille pour construire ma maison? » demanda le petit cochon. Et l'homme lui donna de la paille.

Le second petit cochon avait rencontré un homme qui portait un chargement de bois.

- « Puis-je avoir quelques bouts de bois pour construire ma maison? » demanda le petit cochon. Et l'homme lui donna le bois.

Le troisième petit cochon, lui avait rencontré un homme chargé de briques.

- « S'il vous plaît, Monsieur, demanda le troisième petit cochon, puis-je avoir quelques briques pour construire ma maison? » L'homme lui donna assez de briques pour bâtir une grande et solide maison avec une cheminée près de laquelle on pouvait s'asseoir.

Les trois petits cochons rentraient joyeusement chez eux quand le loup les aperçut.

- « Comme ils doivent être tendres! Lequel vais-je manger en premier? Je vais commencer par le petit cochon dans la maison de paille! »

Il frappa à la porte.

- « Petit cochon, gentil petit cochon, je peux entrer? »

- « Non, Non! Par le poil de mon menton! »

- « Alors, je vais souffler et ta maison s'envolera! »

Le loup gonfla ses joues, souffla, souffla de toutes ses forces, et la maison de paille s'envola.

- « Au secours! » cria le premier petit cochon en courant vers la maison de bois de son frère.

A peine celui-ci eut-il refermé la porte que le loup frappa.

- « Petits cochons, gentils petits cochons, je peux entrer? »

- « Non, non! Par le poil de nos mentons! » répondirent les deux frères.

- « Alors, je vais souffler, souffler, et votre maison s'envolera! »

Le loup se gonfla les joues, souffla, souffla de toutes ses forces, et la maison de bois s'envola.

- « Au secours! » crièrent les deux petits cochons en courant aussi vite que possible vers la maison de briques de leur frère.

- « Ici, vous ne risquez rien! » leur dit-il.

Bientôt, la voix du loup résonna.

- « Petits cochons, gentils petits cochons, je peux entrer? »

- « Non! non! Par le poil de nos mentons! »

- « Alors, vous allez voir » hurla le loup, « je vais souffler sur votre maison, et je vais la démolir! »

Il prit alors sa plus profonde respiration et souffla comme un fou.

Mais cette fois-ci, il ne réussit pas à mettre la maison par terre. Il se cogna la tête contre les murs et se blessa.

Puis il s'enfuit dans la forêt, hurlant de douleur. Cela rendit le loup fou furieux. Il était si furieux qu'il en devint tout bleu.

- « Il faut absolument que j'attrape ces cochons » se disait-t-il.

Quelques jours plus tard, les petits cochons virent le loup arriver avec une grande échelle.

- « J'aurais dû y penser plus tôt! » dit-il en l'appuyant contre le mur de la maison pour atteindre la cheminée.

Pendant ce temps, le troisième petit cochon, qui était très rusé, alluma un grand feu dans la cheminée et y posa un chaudron rempli d'eau. Quand le loup descendit dans la cheminée, il tomba tout droit dedans. Il poussa un hurlement qu'on entendit à des kilomètres à la ronde et repartit comme il était venu, par la cheminée.

On n'entendit plus jamais parler de lui.

- Po przedstawieniu nauczyciel pyta uczniów, czy znają bajkę o 3 małych świnkach:
 Connaissez-vous le conte des Trois Petits Cochons?
 Czy znacie bajkę o trzech małych świnkach?
 Uczniowie odpowiadają OUI-tak lub NON-nie.
 Nauczyciel tłumaczy, na czym będzie polegało ćwiczenie i rozdaje każdemu uczniowi 8 karteczek. Na każdej kartce jest zdanie będące jednocześnie odpowiedzią na pytanie, które nauczyciel zada klasie.
 Po każdym zadanym pytaniu, uczniowie szukają odpowiedzi wśród gotowych zdań, które dostali od nauczyciela.
 Nauczyciel zadaje pytania w kolejności, tak aby z odpowiedzi uczniów powstał plan wydarzeń.
 Uczniowie wklejają zdania do zeszytu.
1. En quoi le premier petit cochon construit-il sa maison? / Z czego pierwsza świnka buduje dom?
 Uczniowie odpowiadają: Le premier petit cochon construit sa maison **en paille**.
 2. Et le deuxième petit cochon? /Druga mała świnka?
 Uczniowie odpowiadają: Le deuxième petit cochon construit sa maison **en bois**.
 3. Et le troisième petit cochon? /Trzecia mała świnka ?
 Uczniowie odpowiadają: Le troisième petit cochon construit sa maison **en briques**.
 4. Que fait le loup chez le premier et chez le deuxième petit cochon? /

Co robi wilk u pierwszej i drugiej świnki?

Uczniowie odpowiadają: Le loup souffle et les deux premières maisons s'envolent.

5. Que fait le loup chez le troisième petit cochon?/ Co robi wilk u trzeciej świnki?

Uczniowie odpowiadają: Le loup souffle sur la troisième maison mais elle ne s'envole pas.

6. Que fait le loup alors? /Co robi wilk?

Uczniowie odpowiadają: Le loup passe par la cheminée.

7. Que fait le troisième petit cochon? /Co robi trzecia świnka?

Uczniowie odpowiadają: Le troisième petit cochon allume le feu dans la cheminée et pose un chaudron rempli d'eau.

8. Que arrive-il au loup?/ Co dzieje się z wilkiem?

Le loup tombe dans le chaudron et repart en hurlant.

Plan stworzony przez uczniów:

Le premier petit cochon construit sa maison **en paille**.

Le deuxième petit cochon construit sa maison **en bois**.

Le troisième petit cochon construit sa maison **en briques**.

Le loup souffle et les deux premières maisons s'envolent.

Le loup souffle sur la troisième maison mais elle ne s'envole pas.

Le loup passe par la cheminée.

Le troisième petit cochon allume le feu dans la cheminée et pose un chaudron rempli d'eau.

Le loup tombe dans le chaudron et repart en hurlant.

- Nauczyciel przyczepia na tablicy obrazki 3 domów i prosi uczniów o dopasowanie do nich odpowiedniego opisu oraz zdania wypowiedzianego przez konkretną świnkę:

LA MAISON DE PAILLE

LA MAISON DE BRIQUES

LA MAISON DE BOIS

« Puis-je avoir un peu de paille pour construire ma maison? »

« Puis-je avoir quelques bouts de bois pour construire ma maison? »

« Puis-je avoir quelques briques pour construire ma maison? »

- Nauczyciel rozkłada na biurku wymieszane obrazki ilustrujące treść bajki. Uczniowie podchodzą do tablicy, układają je w odpowiedniej kolejności i prezentują kolejno każdą ilustrację.
- Nauczyciel dzieli uczniów na 2 grupy i prosi, aby stworzyli swoje własne historie oraz ilustracje dotyczące omawianej bajki, które przedstawią w formie kamishibai.

1 grupa: Najzabawniejszy moment (le moment le plus drôle).

2 grupa: Najstraszniejszy moment (le moment le plus effrayant).

Na zakończenie zajęć nauczyciel zadaje uczniom różne pytania, słucha, co mają do powiedzenia i dąży do tego, aby uczniowie sami doszli do pewnych wniosków.

Quelle est selon vous « la morale » du conte?/ Jaki według was jest morał tej bajki?

Która świnka miała według was najlepszy pomysł na zbudowanie domu? Dlaczego?

Baśń niesie uniwersalne przesłanie, że zaangażowanie oraz wytrwała praca jest konieczna, aby osiągnąć w życiu sukces. Świnki ostatecznie zrozumiały, że zabawa nie jest najważniejsza, a wytrwałość oraz pracowitość zawsze się opłaca.

SCENARIUSZ ZAJĘĆ 6

KOMIKS – ROGER LE CAHIER

JĘZYK FRANCUSKI, II etap edukacyjny.

Temat lekcji: Roger le cahier.

Wiek uczniów: 9 lat

Podstawowym celem jest stworzenie własnego komiksu w języku obcym.

Cele ucznia:

- Uczeń zna podstawowe przybory szkolne w języku francuskim.
- Potrafi odmieniać czasownik être - być oraz czasowniki regularne w czasie teraźniejszym.
- Zna formy pytające w języku francuskim.
- Potrafi wyszukiwać informacje w tekście.
- Słucha i wykonuje polecenia w języku francuskim.
- Nabywa umiejętności pracy zespołowej i docenia wynikające z niej korzyści.
- Tworzy zdania, dialogi, opowiadanie i prezentuje je innym uczniom w klasie.

Formy i metody pracy na lekcji:

Praca z wykorzystaniem komiksu, praca z tekstem, słuchanie poprawnej wymowy, powtarzanie wyrazów oraz konstrukcji zdaniowych, rozumienie tekstu słuchanego, praca indywidualna oraz grupowa.

Pomoce dydaktyczne:

- Vitamine 1 – podręcznik oraz zeszyt ćwiczeń do nauki języka francuskiego. Wydawnictwo: CLE INTERNATIONAL.
- Płyta z nagraniami tekstów.
- Tablica interaktywna, odtwarzacz płyt CD, zasoby internetu.

Przebieg zajęć:

Uczniowie słuchają nagrania, następnie nauczyciel czyta wybrane wypowiedzi, a uczniowie odpowiadają, której ilustracji dotyczy wypowiedziane zdanie.

BD Roger le cahier

1 Bonjour! Je m'appelle Roger le cahier!

2 Je suis génial! Super! Fantastique!

Attention! Voici Gaston, le terrible crayon!

3 Aïe, aïe! Je suis horrible!

4 Ooooooh! Supergomme!

5 Merci, Supergomme! Tu es géniale!!!

1 Écoute et lis la BD. Tu comprends tout ?

2 Écoute. C'est quelle vignette ?

3 Lis à haute voix et imite les intonations.

Nauczyciel wypowiada zdanie, uczniowie szukają w komiksie, którego obrazka dotyczy to zdanie:

Attention! Voici Gaston, le terrible crayon!

Uczniowie odpowiadają: C'est la vignette numéro deux.

Merci supergomme! Tu es géniale!!!

Uczniowie odpowiadają: C'est la vignette numéro six.

Je suis horrible!

Uczniowie odpowiadają: C'est la vignette numéro quatre.

- Nauczyciel rozdaje uczniom zdania z odmienionym w czasie teraźniejszym czasownikiem *être* – być.

Zadaniem uczniów jest zastąpienie przymiotnika **fantastique** innym wybranym przymiotnikiem, który pojawił się w komiksie i stworzenie nowych zdań z czasownikiem *être*. Odmieniają czasownik przez osoby w liczbie pojedynczej.

Uczniowie mogą zastąpić przymiotnik *fantastique* np. przymiotnikami: *horrible, super, terrible, antipathique, etc.*

Ochotnicy czytają swoje propozycje zdań.

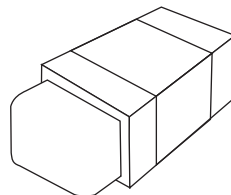
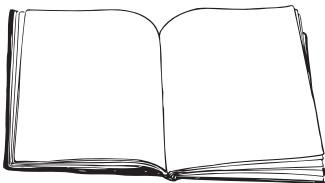
Je suis fantastique.	Je suis génial.
Tu es fantastique.	Tu es génial.
Il est fantastique.	Il est génial.
Elle est fantastique.	Elle est géniale.

- Wśród podanych wyrazów uczniowie szukają intruza:

cahier	gomme	fantastique	crayon
terrible	super	fantastique	cahier
fantastique	horrible	super	génial

- Nauczyciel rozdaje uczniom kartę pracy i wyjaśnia, na czym polegają poszczególne ćwiczenia.

Uczeń podpisuje obrazki:

.....

.....

.....

- A) LE CRAYON
- B) LE CAHIER
- C) LA GOMME

W kolejnym ćwiczeniu uczniowie rozdzielają tekst tak, aby powstały poprawne zdania i przepisują je pod obrazkiem:

Bonjour! Jem'appelle Roger le cahier. Je suis fantastique!

.....

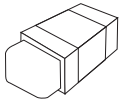
Uczniowie odpowiadają na pytania zaznaczając poprawne zdanie. Możliwe jest zaznaczenie jednej lub dwóch odpowiedzi.

1. Il est comment?

- A) Il est antipathique.
- B) Il est fantastique.
- C) Il est génial.

2. Elle est comment?

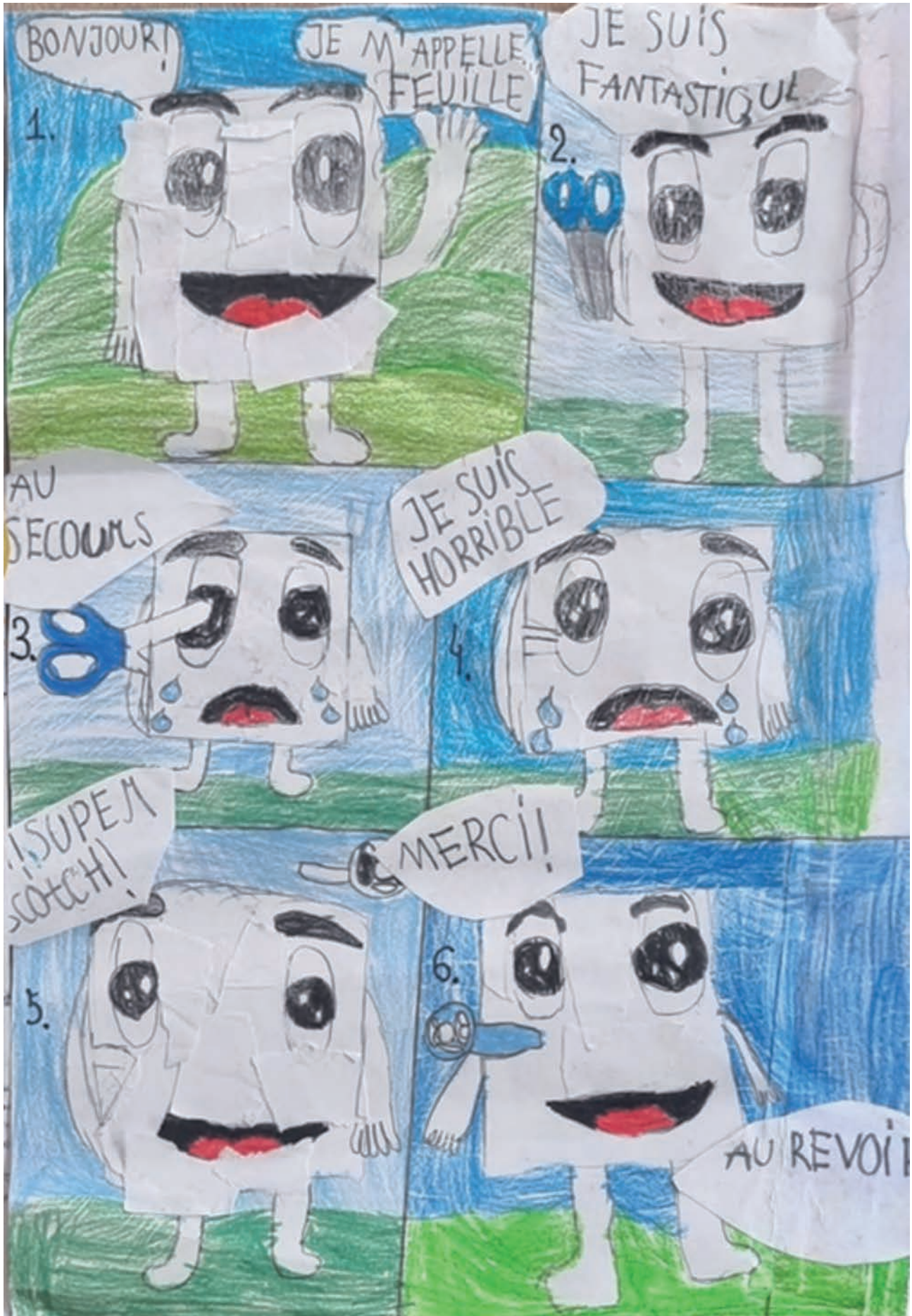
- A) Elle est terrible.
- B) Elle est géniale.
- C) Elle est antipathique.

- Na zakończenie nauczyciel prosi uczniów o stworzenie własnego opowiadania lub komiksu na podstawie omawianego komiksu „Roger le cahier”. Uczniowie wykorzystują słownictwo dotyczące przyborów szkolnych oraz przymiotniki, które pojawiły się w zdaniach.

Poniżej kilka prac wykonanych przez uczniów:

Zasoby własne nauczyciela.

Zasoby własne nauczyciela.

Źródła

www.pixabay.com (grafika)

www.wordwall.com (ćwiczenia interaktywne)

(184) [Quel temps fait il? – Alain Le Lait – YouTube](#) (piosenka o pogodzie)

(470) [Kamishibai – Papierowy Teatr czym jest? – YouTube](#) (Kamishibai)

<https://pl.wikipedia.org/>

Council conclusions on language competences to enhance mobility 2011:

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/educ/126373.pdf.

<https://podstawaprogramowa.pl/Szkola-podstawowa-IV-VIII/Jezyk-obcy-nowozytny>

<https://ed.ted.com/lessons>

<https://www.photocollage.com/>

<https://www.storyboardthat.com/pl/komiks-kreator>

<https://cke.gov.pl/egzamin-osmoklasisty/o-egzaminie/>

Bibliografia:

- Bandura A. 1977. Self-e cacy: Toward a Unifying Theory of Behavioral Change. [W:] „Psychological Review”, 84(2), s. 191–215.
- Byrne, D. 1988. Teaching Writing Skills. Longman.
- Elsenman, G., & Harper, R. 2016. Bibliotherapy for classroom management. Dimensions of Early Childhood.
- Janowska I. 2010. Planowanie lekcji języka obcego. Podręcznik i poradnik dla nauczycieli języków obcych. Universitas: Kraków
- Komorowska H. 2001. Metodyka Nauczania Języków Obcych. Fraszka Edukacyjna: Warszawa.
- Komorowska H. (red.) 2011. Nauka języka obcego w perspektywie ucznia. Oficyna Wydawnicza Łośgraf: Warszawa.
- Hachette Livre, 2016 En avant! 1, Méthode de français, wydawnictwo.
- Hachette. Hachette Livre, 2016 En avant! 1, Cahier d’activités, wydawnictwo Hachette.
- Harmer, J. 2005. The Practice of English Language teaching. Longman.
- C. Martin, D. Pastor, Vitamine 1, Méthode de français, wydawnictwo CLE International.
- C. Martin, D. Pastor, Vitamine 1, cahier d’exercices, wydawnictwo CLE International. Mon Petit théâtre Kamishibai Les Trois Petits Cochons, wydawnictwo Fleurus-Paris.
- Maczak A. 2003. Zarys psychologii rozwoju. Podręcznik dla nauczycieli. Wydawnictwo Akademickie Żak: Warszawa.
- Ur P. 1996. A Course in Language Teaching. Cambridge University Press: Cambridge.
- Szałek M. 2004. Jak motywować uczniów do nauki języka obcego. Wagros: Poznań.
- Zawadzka E. 2004. Nauczyciele języków obcych w dobie przemian. Impuls: Kraków.
- White, R. and Ardnt, V. 1991. Process Writing. Longman.

ISBN 978-83-86566-72-3